

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falv” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. félévre 4 P. negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 25. szám

Junius hó 18

Az új bolettá-rendelet

**A 3 pengős bolettán kívül földadó-kezdményben részesül-
nek a gazdák — Tovább enyhítették a közmunkaváltságot
A kenyér ára csökken**

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) június hó 11-iki száma közli a kormány rendeletét, a mezőgazdaság-
nak az 1933—34. gazdasági évre nyújtandó kedvezményekről.

A rendelet szerint a buza, rozs és kétszeres tulajdonjogának átruházása az új gazdasági évben is gabonajegy-
kötelezettség alá esik. 1933 július el-
sejétől kezdődőleg a gabonajegy ára az átruházott gabona minden méter-
mázsája után három pengő. Ez az egész három pengő a szelvény értéke, amely egész összegében a termelő

gazdát illeti meg, a gabonalevélnék, amely a most záródó gazdasági évben hat pengő volt, külön értéke nincs.

A lisztforgalmi adóváltás az 1933. évi július első napjától számított egy év tartamára az őrlésre kerülő buza és kétszeres minden métermázsája után négy pengő ötven fillér, a rozs minden métermázsája után pedig három pengő. A vámörlesre kerülő buza, a rozs és kétszeres ezután is mentes a lisztforgalmi adóváltás alól.

A július elsején kezdődő új gazdasági évben tehát a buza és kétszeres

minden métermázsáját a gabonajegy és a lisztforgalmi adóváltás fejében együttesen hét pengő ötven fillér, a rozsnak métermázsáját hat pengő fogja terhelni, az elmúlt gazdasági évben érvényben volt tizenkét pengő ötven fillér helyett, illetve, minthogy a rozs nem esett lisztforgalmi adóváltás alá, tíz pengő helyett, ami 40 százalékos mérséklést jelent. A bolettá-
teher e csökkentése folytán a kenyér-
árak különként mintegy öt-hét fillérrel való olcsóbbodása válik lehetővé.

A termelő gazdának biztosított mé-

A Faluszövetség olaszországi gazdaifjúsági tanulmányútjának résztvevői Budapesten elutazásuk előtt. Középen: Mayer János ny. miniszter, a Faluszövetség elnöke; jobbra: Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója; balra: Szekeres László dr., a Faluszövetség főtítkára.

termászáknént három pengő feláron kívül a rendelet a mezőgazdaságnak az új gazdasági évre még a következő kedvezményeket biztosítja: Ugy, mint a múlt évben is, a földadót az alpból fizetetti meg olyan földbirtokos helyett, kinek egy község területén lévő összes földbirtokának kataszteri tiszta jövedelme a 116 pengőt meg nem haladja, valamint a szőlőbirtokosok helyett, a kataszteri tiszta jövedelem összegére való tekintet nélkül. Hasonlóképpen enyhíti a mezőgazdák közmunkaszolgáltatási kötelezettségét akként, hogy az, akinek csupán két igavonó állata van, kettő helyett csak egy igavonó számot köteles leróni; ez a kedvezmény a múlt évvel szemben haladást mutat annyiban, hogy az ökrösfogatot is részesíti a kedvezményben, míg a múlt évben csak a ló- és tehéniga volt kedvezményezve. A csupán egy szobát és egy konyhát magában foglaló ház birtokosa pedig csak évi két napszámot köteles szolgáltatni. A termények és termékek előnyösebb értékesítése érdekében a vasuti szállítási díjtételek mérsékeltek, ami egészen új kedvezmény. A mezőgazdasági termények és termékek külföldi értékesítése a lehetőség szerint előmozdítatik. Ezenkívül a mezőgazdaság kamatterhének a már előbb megállapított keretben való csökkentése a rendelet szerint részben a „mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alap” terhére történik.

Miből fedezik a boletta-alapot?

Minthogy a gabonajegy árának le szállításával a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alap bevételei jelentősen csökkennek, a rendelet gondoskodik az alap részére új bevételi forrásokról. Az alap bevételei a gabonajegy eladásából származó bevétel és a liszforgalmi adóváltáson kívül a következő új bevételi forrásokból alakulnak:

A rizs hántolása alkalmával a rizs minden métermázsája után négy pengő forgalmi adóváltás fizetendő.

A társulati adó alá eső vállalatok az alap javára saját tőkéjük 2.5 ezrelékét tartoznak befizetni.

A kartelszerződések után 0.25 százalék illetéket kell befizetni, amelynek minimuma évi ezer pengő.

A rendelet továbbá felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy mindenféle szén, koks és brikett után szénadó fizetését rendelhesse el métermázsánként legfeljebb tíz fillérig.

Ugyancsak felhatalmazást nyer a pénzügyminiszter, hogy a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alap javára a gyarmatárúknak és fűszereknek eddig 8.25 százalékban megállapított forgalmi adóváltás kulcsát legfeljebb tizenegy százalékra felel-

keti. Ugyane célból a pénzügyminiszter felhatalmaztatik a textilárakra és egyéb árakra megállapított forgalmi adóváltás kulcsának legfeljebb 50 százalékkal való felemelésére.

Végül a rendelet felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a textilipari vállalatokat és egyéb adózókat az áruért, vagy munkáért kapott ellenérték egy százalékáig terjedő mezőgazdasági hozzájárulás fizetésére kötelezhesse.

A rendelet szerint a földhasznóbér fejében átadott gabona után a gabonajegy szelvény értéke — hacsak az érdekeltek másként nem állapodtak meg — felerészben a hasznóbérlőt, felerészben pedig a hasznóbérbeadót illeti.

Urnapja . . .

Az Urnak pedig, aki velünk legyen, a világ végezetéig, aztán pedig örökkévaló fényességébe fogad, ha parancsai és példája szerint élünk, adassék meg minden alázatos tisztelet, amely a királyok királyát illeti. Mert szörnyű viaskodás s keserű küzdelem ez a siralomvölgye, amit emberi életnek hívnak. Romlására tör az ember boldogságának, ami nyugalmat és biztonságot adott és megpróbáltatásokkal sújtja a leghivőbb lelkek elszánt akarátát is. Göröngy, köves ut, bukdácsolás az ember léte, amelyen roskadozik az elgyötört értelem s mivel embereknek nem igen talál gyógyírt, a kenyérszínben elrejtett Urhoz fordul, tegye lehetővé, hogy a kenyér áldás legyen annak, akinek terem, könnyen megszerezhető annak, aki vásárolja s elérhető annak, akit az emberi gonoszság és önzés megfosztott tőle . . . Törjétek szét az ut göröngyeit, dobáljátok félre a köveket s menjetek emelt fővel az Ur teste után azon az uton, amelyet a hit virágával s a reménység zöldjével hintettek be. Mert az Ur napja ez. A kenyérszínben való reménység, amely örök marad és az igazsághoz vezet, ha az ördögök minden hatalma rombolja is az utját . . . Az alázatos, a megértő, a boldog élet napja ez. A királyok királyáé, akinek mindenek fölött való hatalma nagyon most és mindenkoron és mindörökkön és minden emberekvonta határon át a mindennapi kenyér és szerető jóság eléréséig.

Falunapokat!

A Somlóvásárhelyen tartott nagyméretű és messzevidékre szóló gazdaságmozdulással kapcsolatban érdekes és megszívelelni való tapasztalatot szereztünk, amelyből, ha az illetékes tényezők nézetünket osztják, nagy horderejű újítások megszületését remélhetjük. Mindjárt meg is mondjuk, hogy elgondolásunk a filléres gyors-

vonatok megfelelő és okos felhasználásán alapszik. Eddig ugyanis a somlóvásárhelyi filléres gyorskivételével minden ilyen vonat a fővárosból a vidék városaiiba, vagy megfordítva indult és senki sem gondolt arra, hogy ezt a jól bevált intézményt másként is lehetne alkalmazni s a filléres gyors arra is alkalmas volna, hogy a falut, vagy az ország egy-egy kiválóbb gazdasági egységét is bemutatassa az érdeklődőknek. Nem is beszélünk arról, mennyi utasa, sőt tulajelentkező utasa volt a Somlóvásárhely felé induló szerelvénynek, akik mint egyszerű falusi emberek örömmel ragadtak meg az alkalmat, hogy olcsó áron és kényelmes utazással a környékbeli falvakban szülőhelyüket és rég nem látott rokonaikat meglátogassák. A „Faluszövetség” vezetőinek s a MÁV igazgatóságának egyaránt figyelmébe ajánljuk e gondolat megvalósítását. Minél több Falunapot a filléres gyors bekapcsolásával! Persze olyan kellő és jó előkészítéssel, min a somlóvásárhelyi is volt. Miért ne ismerhetné meg a mi népünk egymást, ha ilyen olcsó és kényelmes módja lehet rá? Hadd lássák a más vidékeken lakó gazdák a kiváló bortermő vidékeket, állattenyésztő helyeket, a nagyszerű gyümölcsök érlelését a helyszínen is. Annak van közvetlen hatása és nevelő ereje. A gondolatot most nem részletezzük, csak felvetettük. Keresztülvitelét a gyakorlati emberektől várjuk.

M. J.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház június hó 6-iki, keddi ülésén a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása került sorra. A vita után Gömbös Gyula miniszterelnök, honvédelmi miniszter válaszolt az elhangzott kijelentésekre. A trianoni szerződés katonai rendelkezései sértik a nemzet szuverenitását — mondotta — és ezért azt követeljük, hogy Európában a hadsereg kérdésében is egyenrangú nemzetnek ismerjék el a magyart. A mai honvédség a nemzeté, teljes egészében osztja sorsközösségét a nemzettel, lelkülete teljesen egyezik a nemzet lelkületével. A hadikölcsönkérdésben az az álláspontja, hogy ezt az államnak erkölcsi kötelessége megoldani. A pénzügyminiszter máris foglalkozik ezzel a kérdéssel és megfelelő megoldást fog találni.

A miniszterelnök beszéde után elfogadták a honvédelmi tárca költségvetését, majd áttértek a miniszterelnökségi tárca költségvetésének tárgyalására. A vita után Gömbös Gyula miniszterelnök válaszolt az elhangzott kijelentésekre. Bejelentette, hogy a

VILÁGKRÓNIKA

Létrejött a négyhatalmi megegyezés és az európai béke

Hosszas vajadás, kialvó és újra felvillanó reménységek után végre június hó 7-én, Rómában aláírták a *négyhatalmi megegyezést*. A megegyezés szerint Anglia, Németország, Franciaország és Olaszország kötelezik magukat arra, hogy minden erőfeszítést megtesznek, hogy a Nemzetek Szövetségének keretében az összes hatalmak között a béke fenntartására a hatásoz együttműködés politikája alkalmaztassék. A szerződő felek elhatározták, hogy egymás között és csak a Népszövetség rendes szervei által hozandó döntések fenntartásával, megvizsgál-nak minden javaslatot a módszerekre és eljárás módokra vonatkozóan, melyek alkalmasak arra, hogy a népszövetségi egyezmény 10., 16. és 19. szakaszainak megfelelő hatályosságot biztosítsanak. A szerződő felek kötelezik magukat minden erőfeszítés megtételére, hogy a *leszerelési értekezlet sikerét biztosítsák*. A szerződő felek megerősítik azt a szándékukat, hogy megállapodásra igyekezzenek jutni valamennyi gazdasági természetű kérdésben. A szerződés *tíz esztendő tartamára szól*.

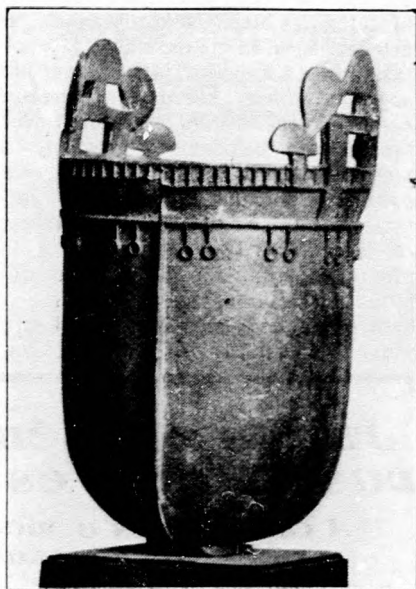
A szerződés természetesen még nem lépett életbe, ehhez előbb a parlamentek hozzájárulása szükséges.

Mussolini olasz miniszterelnök, a ki- nek országrésze volt a megegyezés létrejöttében, kijelentette, hogy *ez a szerződés lehetővé teszi Európában a béke tíz esztendejét és a súlyos, szövetségi kérdések megoldását*.

A világsajtó teljes elismerés hangján emlékezik meg Mussolini nagy művéről és jelentőségéhez mértén méltatja a megegyezést. Magyar szempontból is nagyjelentőségű a megegyezés, mert a *békerevizítő lehetősége — ha burkolat is — a 19. százakra való hivatkozással adva van*.

Megszakították a leszerelési értekezlet munkálatait.

A leszerelési értekezlet elnöksége június hó 7-én elhatározta, hogy munkálatait *június hó 27-ig megszakítja*. Ez alatt az idő alatt a leszerelési értekezlet munkája teljesen szünetel. Henderson, az értekezlet elnöke Londonba utazott, hogy ott érintkezésbe lépjen a világgazdasági értekezleten résztvevő külügyminiszterekkel és kormányfőkkel s velük *előkészítse a leszerelési értekezlet végleges döntéseit*, amelyeket júliusra vettek tervbe.

Attila korabeli arany áldozati üst.

boletta-alap alimentálására. Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter válaszolva az elhangzottakra, azt hangsúlyozta, hogy kötelességünk a mezőgazdaságon segíteni. A *mezőgazdasági lakosság mintegy 70—75 millió pengő segítséget kap*, ezzel szemben azonban csekély összeget fog fizetni az iparcikkek megdrágulása révén. Igaz, hogy a boletta ebben az évben csak három pengő, abban azonban, hogy a gabonakereskedelem részére a boletta nem tíz, hanem csak három pengőt fog igénybevenni, *árjavító tényezőzt* lát.

A bizottság a rendeletet a miniszter felszólalása után elfogadta.

A királykérdés felvetése nem időszerű

A Nemzeti Egység pártja Sztranyavszky Sándor elnöklésével június hó 7-én pártértekezletet tartott, amelyen Gömbös Gyula miniszterelnök javaslatára egyhangulag a következő határozati javaslatot fogadta el:

A Nemzeti Egység Pártja a királykérdést időszerűnek nem tartja és ezért felhívja a párt tagjait, hogy ennek a kérdésnek szorgalmazásában semmiféle vonatkozásban ne vegyenek részt.

Felfüggesztették a gyűléstilalmat

A kormány június hó 10-én rendeletet adott ki, mely szerint az eddig érvényben levő tilalom alól az *országgyűlésen képviselt politikai pártok részéről zárt helyen tartandó politikai jellegű gyűlések kivételnek*. Felvonulások, körmenetek tartása azonban továbbra is tilos és megtartásukat karhatalommal is meg kell akadályozni.

londoni világgazdasági értekezletre induló magyar küldöttséget a kormány ellátta megfelelő utasításokkal. A konferencián a magyar kiküldöttek elő fogják tárni mindazokat a *bajokat, gazdasági és más szempontokat is, melyek a magyar élet kifejlődését megnehezítik*. A kisantant vezető államférfiai örökösen hangoztatják a dunai államok együttműködésének szükségességét. *De ezen a téren csak őszinteség lehet a jelszó és ha valaki velünk együtt dolgozni akar, akkor őszintén kell leülnie velünk*. A miniszterelnök beszédében még arra utalt, hogy ha szüksége mutatkozik, akkor az ipar rovására kell a mezőgazdaságot előnyben részesíteni, mert ez *jelentősen a többség érvényesülését*.

A pénzügyi tárca költségvetésének vitája után Imrédy Béla pénzügyminiszter szólalt fel. Bejelentette, hogy egy angol társasággal az állam szerződést kötött földgázkutatásokra, majd rátért a boletta kérdésének részletes ismertetésére.

A Háza ezután elfogadta a pénzügyi tárca költségvetését és *vele együtt a teljes 1933—34. évi állami költségvetést*.

A június 9-iki ülésen áttértek az *appropriációs* (felhatalmazási) törvényjavaslat tárgyalására. Grieger Miklós a restaurációt sürgette; Váry Albert a királykérdést nem tartja időszerűnek; Zichy János gróf azt kívánta, hogy önértelenen foglalkozzunk a királykérdés előkészítésével; Patacsi Dénes szerint most más kérdések várnak megoldásra, nem az, hogy ki legyen a király; Pintér László szövegét, hogy az ország nyugati részén terjed a horogkeresztes mozgalom; Csizmadia András arra kérte a kormányt, hogy *legalább az új termés betakarításáig szüntesse be az árveréseket*; Jánossy Gábor szerint a *dolgozó nemzet 99 százalékát nem érdekli a királykérdés felvetése, mert a kenyérkérdés megoldása felé tekint*.

A boletta - rendelet a 33-as országos bizottságban

A 33-as országos bizottság június hó 9-én ülést tartott, melyen letárgyalták az *Országos Társadalombiztosító Intézet balesetbiztosító ágazatának szanálására* vonatkozó rendeletet, majd áttértek a *boletta-rendelet* tárgyalására. A rendeletet Koós Zoltán előadó ismertette. A vita során Marschall Ferenc helyesléssel vette tudomásul, hogy a rendelet *folymányaképpen a kenyér ára körülbelül 40 százalékkal csökkenni fog*. Hoyos Miksa gróf aggályosnak tartja, hogy a vámöröl és kereskedelmi örlést végző malmok közt fennálló sajnálatos ellentétet a rendelet nem küszöböli ki. Chorin Ferenc elhibázottnak tartja, hogy az ipari termelés különböző ágait megterheli a rendelet a

Németország is kihirdette a transzferitalmat.

Németország sem tudott szabadulni annak a kényszerítő rendszabálynak alkalmazásától, amellyel az adós államok a világgazdasági válság kirobbanása után valutavédelmi okokból éltek. A Német Birodalmi Bank vezetősége az elmúlt héten bejelentette, hogy július 1-ével transzferitalmat léptet életbe, ami azt jelenti, hogy bizonyos kivételekkel beszünteti a külföldre szóló külföldi fizetőeszközökben való fizetéseket. A külföldi gazdasági köröket nem érte teljesen váratlanul ez a német intézkedés. A márka fedezetének állandó lemorzsolódása és a Birodalmi Bank devizaállományának csökkenése valószínűvé tette, hogy Németország megfelelő védelmi rendszabályokhoz fordul.

Llewellyn Jones nyilatkozata.

Llewellyn Jones angol képviselő magyarországi utjáról visszatérve Londonba, nyilatkozatot tett, amelyben kijelenti, hogy mindent el fog követni, hogy felvilágosítsa honfitársait a Magyarországot ért sulyos igazságtalanság felől. Magyarország feltétlenül bizik Anglia igazságérzésében. A két ország érdeke egyaránt megköveteli, hogy minél jobban kimélyítsék a kölcsönös kapcsolatokat. Nyilatkozatának végén kijelenti, hogy fedhetetlen benyomásokkal távozott innen; tovább fog küzdeni a magyar igazságért és meg van győződve arról, hogy az angol nép, ha megismeri a valódi helyzetet, nem tűri tovább a jelenlegi állapotot.

Az angol király megnyitotta a világgazdasági konferenciát

Junius hó 12-én, hétfőn délután 3 órakor nyitotta meg V. György angol király a világgazdasági értekezletet, melyet hónapok óta készítettek elő és amely új hitet ébreszt a válságtól sujtott népek lelkében. Az ünnepélyes megnyitón a király annak a reményének adott kifejezést, hogy a közös erőfeszítés általános eredményekhez fog vezetni. Hangsúlyozta, hogy ez az óriási gyülekezet az egész világ várakozását és kívánságait képviseli, végül azt a felszólítást intézte az egybegyűlt delegátusokhoz, hogy működjenek együtt az egész világ végső javának érdekében.

V. György angol király ezután el távozott az értekezletről és most Mac-Donald angol miniszterelnök, a világgazdasági értekezlet elnöke, mondotta el nagyhatású megnyitóbeszédét. A világ olyan állapot felé sodródik, — mondotta többek közt — melyből előállhat az a helyzet, amelynél az élet fellázad a szenvedés ellen és a kétségbeesés erői elseprik a multak nyereségét. Lausanne óta sulyosabb a hely-

zet úgy politikai, mint gazdasági tekintetben és bizonyos körök ennek az értekezletnek az elhalasztását javasolták, amíg a helyzet javul. Javulásra azonban nincs kilátás nemzetközi együttműködés nélkül. Az utóbbi évek tapasztalatai bebizonyították, hogy a mai világban a tisztán nemzeti célú gazdasági politika koldusbotra juttatja azokat a nemzeteket, amelyek ezt a politikát követik. Ha abban a tudatban jövünk ide, hogy valamenyünk java az összesség java és elhatározzuk, hogy meg fogunk egyezni, akkor teljesül a világ várakozása.

Nem szabad kudarcot vallanunk és első ülésünkről azt üzenjük a világnak, hogy okvetlenül győzni akarunk. Felszólítjuk az összes küldöttségeket, hogy határozott alakban terjesszék elé javasolataikat, hogy azokat haladéktalanul megvizsgálhassuk és lehetőleg megvalósíthassuk.

Ezután megalakították az értekezlet irodáját, melybe 15 ország — köztük Magyarország is — egy-egy képviselőt küldött.

A magyar kormány részéről Imrédy Béla pénzügyminiszter vesz részt a világgazdasági értekezleten.

Julius elsején leszállítják a vasúti áru- és személytarifát

A csökkentés a mezőgazdaság érdekeit szolgálja

Fabinyi Tihamér dr. kereskedelemügyi miniszter a 33-as bizottság június hó 9-iki ülésén a vasúti viteldi-jakról a következő nyilatkozatot tette:

Már hivatalbalépésemkor tisztában voltam azzal, hogy az 1924. évben megállapított vasúti árutarifákat, a legtöbb mezőgazdasági terméknel és néhány ipari cikknel arányosítani kell és addig is, amíg a tarifarevizio megtörténik, szükséges, hogy az árudíjszabásban a mezőgazdasági cikkek javára már átmenetileg is könnyítések adassanak. Ezért már 1932 őszétől kezdve számos jelentékeny könnyítést engedélyeztem, amelyek közül megemlítem, hogy a hussertésekre és hizott mangalicákra 20 százalékos, hízalásra szállított sovány sertésekre 10—20 százalékos, morzsolt tengerire 200 km.-en túl 17 százalékal, burgonyára 25 százalékal, vöröshagymára 17 százalékal, káposztára és timárcesterre pedig 16 százalékos díjleszállítást rendeltem el.

— Most azután, hogy a tarifareform részletes tervezete elkészült, a következő nagyobb jelentőségű új könnyítéseket vettem tervbe az árudíjszabás terén:

— A fuvardíjteleknél buzára és morzsolt tengerire 10 százalékkal, csöves tengerire és rozsrá 17 százalékkal, sózott és szárított bőrökre átlag 5 százalékal, nyers dohánylevelekre 8 százalékal, gyapjura 10—22 százalékal, takarmánynövények magvaira 6—10 százalékal, husra 8 százalékal, kenderrostokra 6—15 százalékal, ugorka és zöldpaprika 11 százalékal, mézre, darabárunként 30 százalékal, cirokszakállra 10 százalékkal való leszállítása.

— Átlagban körülbelül 10 százalékal fuvardíjcsökkenés lépne életbe: ló, szarvasmarha, aprómarha, továbbá mindazoknál a sertésküldeményeknél, amelyek ezidőserint még díjmérsékletet nem élveznek, ezenkívül a darabárúként feladásra kerülő borjú- és sertésküldeményekre a fuvardíj 20 százalékos leszállítást tervezzük.

— Legfontosabb mezőgazdasági iparunk, a malomipar érdekében tervbe vétetett továbbá az örleményeknek a mai 10. osztályból a 12. osztályba való deklaszifikálása is, ami mintegy 20 százalékal mérséklésnek felel meg.

— A Budapesttől és a nyugati határszélektől távol fekvő termelő területek terményeinek könnyebb értékesítése céljából a legfontosabb mezőgazdasági termények, és pedig a burgonya, káposzta, gabona, széna, szalma és a sertésküldemények, valamint az örlemények (liszt) díjtételeinek 200 km.-en túl fekvő távolságokon való csökkentését is tervezzük olyképpen, hogy a nagy távolságokon a mérséklés mértéke a sertésküldeményeknél 20 százalékal, a többi árunál 14—15 százalékalig terjed.

— Elsősorban a mezőgazdaság érdekét szolgálja továbbá a raktári mérlegek használatáért számított mérlegdíj csökkentése is, amiáltal ugyancsak az érdekelteknek egy régen hangoztatott kívánsága teljesül. Ezenkívül csökken a szekérhidmértelgetés díja 50, valamint a fekbér is 25 százalékkal.

— A személydíjszabás tekintetében a már eddig is engedélyezett könnyítéseken felül a következő további kedvezményeket vettem tervbe:

— 1—15 kilométerig személyvontaton a személyi díjszabás leszállítást tervezem és pedig: 1—5 km.-ig 25 százalékkal, 6—15 km.-ig 9.1 százalékkal, ezenkívül az ugynevezett gócponti menettérti jegyek, a közóhajnak megfelelően, az ellenkező irányba is kiterjesztetnek.

— A gyorsvonati menetdíjak leszállítása a 100 kilométert meghaladó távolságokban, a távolsághoz képest fokozódó mértékben történnek és pedig 101—170 km.-ig 4 százalékkal, 171—300 km.-ig 8 százalékkal, azon túl 10 százalékkal.

— A tarifareformnak most vázolt tervezetét július hó 1-én már életbe kívánom léptetni.

A gazdaadósságok rendezését még ebben az évben tető alá hozzuk!

Gömbös Gyula miniszterelnök válasza a borsodi és gömői gazdáknak

Az elmúlt héten a borsodi és csonka gömörmezei gazdák mintegy negyven tagu küldöttsége jelent meg Gömbös Gyula miniszterelnöknél, hogy tőle az elemi csapások által sújtott gazdák megsegítését kérje. A küldöttséget Borbély-Maczkó Emil főpán vezette és a főpán, Simák Ferenc, majd Moocsáry Lajos terjesztette elő a gazdák kívánságait.

Gömbös Gyula miniszterelnök a következő beszéddel válaszolt a küldöttségnek:

— Azt hiszem, nem kell külön hangsúlyoznom, hogy a magyar gazda sorsa nemcsak a nemzet sorsa, de speciálisan az én egyéni sorsom is. Azt sem kell hangsúlyoznom, hogy mióta kormányon vagyok, a gazdakérdések állandóan napirenden vannak.

— A gazdatársadalom kétharmad része nincsen olyan anyagi helyzetben, hogy kormányintézkedéssel kellene segíteni rajta. Egyharmadrész azonban súlyos bajokkal küzd és meg kell állapítani, hogy bizonyos kormányzati intézkedések nélkül nem menthető meg. Világválság idején és mikor nagyon sok gazda szorgalmas munkája révén sem tudta elérni a prosperitásnak azt a fokát, amely egyéni és nemzeti szempontból kívánatos volna: a gazdákon segíteni kormányzati feladat. A kormány arra az elvi álláspontra helyezkedik, hogy a gazdaadósságok rendezése sürgős feladat s azt még ebben az évben tető alá akarjuk hozni. Amíg

a londoni világgazdasági konferencián nem szereztük meg azokat a támogatásokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ország hitelétét továbbra befolyásolhassuk, végleges megoldáshoz nem jutunk. Eddig is hoztunk már a gazdák számára bizonyos könnyítéseket, amelyekről meg voltunk győződve, hogy nem jelentik a végleges megoldást. Már pedig a gazdák termelési rendjéből következik, hogy bizonyos nyugalmi helyzetbe kell kerülniök.

— Menjenek tehát nyugodtan haza, garantálom, hogy olyan megoldást fogunk hozni, amely a gazdaérdekeknek megfelel és országos szempontból is helytálló. Mert hangsúlyozom, hogy semmiféle bolsevista intézkedést tenni hajlandó nem vagyok. A hitelélet rendkívül érzékeny apparátus, nem lehet tehát elhamarkodni a rendelkezéseket. Olyan intézkedéseket készítünk elő, amelyek a gazdaérdekek jegyében állanak és amelyek odairányulnak, hogy a gazdákat ténylegesen megmentjük azoknak a súlyos terheknek a nyomása alól, amelyek a gazdák egyéni boldogságát akadályozzák.

Nagy éljenzés és hosszantartó taps fogadta a miniszterelnök szavait. A gazdák nevében Simák Ferenc köszönte meg a miniszterelnök kijelentéseit. Ezután Borbély-Maczkó Emil a küldöttség tagjait bemutatta a miniszterelnöknek, aki hosszasan és szívélyesen elbeszélgetett velük.

törő munkát végeznek akkor, amikor az olasz mezőgazdasági élet tanulmányozására indulnak. A nemzet szemé rajlatok van, — mondotta többek közt — épen azért minden cselekedetekben az legyen az irányadó, hogy a nemzetet képviselitek oda-künn. A testvéri olasz nemzet szeretettel várja a magyar gazdafiakat, mert tudatában van annak, hogy a többmillió falusi társadalomnak kiküldöttéi vagytok. Szereztetek dicsőséget a magyar névnek, hogy ez az első tanulmányutunk teljes sikerrel járjon.

Mayer János éljenzéssel fogadott szavai után Szekeres László dr. főtítkárral olasz nyelven köszöntötte a követ képviselőjét, hangsúlyozva, hogy a fasiszta Itália mezőgazdasági életének tanulmányozása még szorosabbá fűzi a két nemzet gazdatársadalmát. Ha valaha kívánatos volt, hogy a gazdatársadalom megismerje kölcsönösen egymást, úgy ma leginkább szükség van erre. Hogy ez a tanulmányút megvalósulhatott, ebben nagy érdeme van Acerbo olasz földművelésügyi miniszternek, Achilles Starace-nak, a párt főtítkárnak, Hóry András quirinali követünknek, akik Mussolini miniszterelnök hozzájárulását is biztosították.

Ezután vitéz Kolgyáry László a földművelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta, majd Marandi olasz követségi tanácsos olasz nyelven köszöntötte meg az üdvözléseket azzal, hogy a magyar gazdafiak testvérekre fognak találni Itáliában, ugyanúgy, amint hagyományos szeretettel fogadják a magyarok az ideérkező olaszokat.

A lélekemelő bucsuztató ünnepség Mayer János elnök bensőséges zárószavaival ért véget.

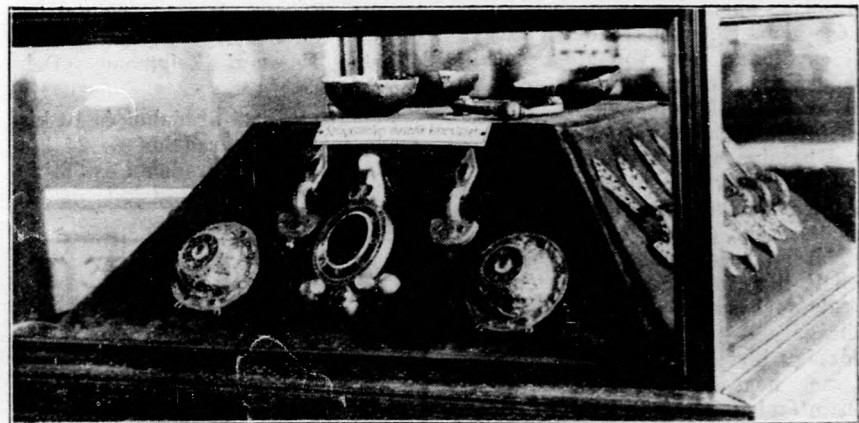
A gazdafiak Szekeres László dr. főtítkárnak, a tanulmányút megszervezőjének vezetésével este 8 órakor indultak el Olaszországba.

Elutaztak a magyar gazdafiak Olaszországba

Junius hó 7-én, szerdán délelőtt ünnepélyes keretek között bucsuztatta el a Faluszövetség olaszországi gazdafi-tanulmányútjának résztvevőit a Szövetség Báthory-utca 24. szám alatti székházának nagytermében.

Az ünnepségen a gazdafiak hozzátartozóin kívül résztvettek: Mayer János ny. földművelésügyi miniszter, a Szövetség elnöke, Petry Pál dr. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi államtitkár, Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója, Agostino Guerini Marraldi olasz követségi tanácsos, Colonna olasz kir. követ képviselőjében és vitéz Kolgyáry László miniszteri titkár a földművelésügyi minisztérium képviselőjében. Számosan megjelentek a társadalmi egyesületek vezetői közül is.

Mayer János elnök bucsuztató beszédében rámutatott arra, hogy a most induló gazdafiak valóságos ut-

Gót fejedelmi kincsek a Krisztus utáni IV. századból.

Mit kívánnak a makói gazdák?

A Makói Gazdasági Egyesület május hó 28-án tartott évi rendes közgyűlésén egyhangulag elfogadta a gazdaadósságok végleges rendezésére vonatkozó, alább következő indítványt:

Végleges adósságrendezés alá vonandó minden gazdaadósság (mely a bankzárlat előtt már fennállott), akár tőkében, akár csak késedelmi kamatokban. Minden ilyen adósságnak kamatát — tekintet nélkül a tőke nagyságára — le kell szállítani évi 4 százalékra, mely félvényként esedékes. Ha a belföldi valutájú adósság tőkében — esetleg járulékaival is együtt — meghaladja az adós gazda földje kat. tisztajövedelmének huszonöt-szörös összegét, az adósságot le kell szállítani a kat. tisztajövedelem huszonöt-szörösére pengő értékben, mint adóssági tőkére. A 16 korona kat. tisztajövedelemnél magasabb kat. osztályok holdankénti legmagasabb terhelési határát 400 pengőben kell megállapítani. A leszállítás után megmaradt tőke után fizetendő az évi 4 százalékos kamat. A külföldi valutában nyújtott adósságok tőkéje s netaláni hátralékos kamatai, vagy annuitásai — a belföldi valutájú adósságok rendezése után — a belföldi adósságokkal azonos mértékben rendezendők. Meg kell engedni, hogy a belföldi valutájú adóssági tőke az adós kívánságára, 10—30 éves lejáratu annuitás-szerű törlesztésre legyen változtatható félvénykénti fizetéssel, úgy, hogy az adós beleegyezése nélkül a tőketörlesztés évi 2 százalékos, illetve az évi annuitás kamatokkal együtt 6 százalékos meg nem haladhat. A követelések sorrendje tekintetében az előnyös és jelzálog bekebelezéssel biztosított követelésekre az érvényben levő szabályok irányadók, más követelésekre quóta szerinti arány állapítandó meg. A kat. tisztajövedelem huszonöt-szörös összegén felül mindennemű követelés, illetve a követelések azon kívül eső része a most említett sorrend értelmében az adóssal szemben törlendő. Nem kivétel az állam köztartozásbeli követelése sem. Ellenben rendezés tárgya alá egyáltalán nem vonhatók családi, rokonsági, örökségi, tartási kötelekekből származó követelések. A hitelező pénzügyintézet által a gazdavédelmi rendelet hatálya alatt árverésen megvett s az intézteknek még tulajdonában levő földbirtok a kat. tisztajövedelem huszonöt-szörös pengő értékéért, mint vételárért, ezen összeg bekebelezése mellett illetékmentesen visszaadandó a tulajdonosnak — persze csak kívánságára — és azontul a rendezett adósságú birtok sorsát osztja. Káros és meg nem engedhető a hitelező pénzügyintézetek részéről kívánt „Földfelvásárló” szövetkezet felállítása.

A somlóvásárhelyi tenyészállatdíjazás eredménye

Mult heti számunkban részletes beszámolót közlünk Somlóvásárhely nagy pünkösdi ünnepségéről. Jelentettük azt is, hogy a Faluszövetség rendezésében lefolyt kiállítás egyik kiemelkedő eseménye volt a díjazással egybekötött tenyészállatkiállítás és fogatbemutató. A tenyészállatdíjazást a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület a vármegyei és devecseri járási gazdasági felügyelőséggel, a vármegyei és járási mezőgazdasági bizottsággal, a vármegyei lötenyészőbizottsággal, a Veszprémvármegyei Szarvasmarhatenyésző Egyesülettel karöltve és a földművelésügyi miniszter ur, Veszprémvármegye törvényhatósága, továbbá a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara erkölcsi és anyagi támogatása mellett rendezte. A bírálóbizottság, Holitscher Károly országgyűlési képviselő, a gazdasági egyesület elnöke vezetése alatt négy csoportban a következőképpen alakult meg:

1. Kisgazda üszöket bíráló bizottság. Elnök: Jókai Imre Miklós dr., nagybirtokos (Lörinte); tagok: Koncskó Zoltán uradalmi főintéző (Devecser), Takács János (Kerta), Horváth Imre (Doba), Vati Antal (Kerta).

2. Kisgazda teheneket és bikákat bíráló bizottság. Elnök: Kovács Gyula állatorvos (Veszprém), Kalmár Antal uradalmi segédintéző (Devecser), Markos Gyula községi bíró (Devecser), Andó József (Doba), Katona Tamás (Doba).

3. Uradalmi tenyészteheneket bíráló bizottság. Elnök: Halmi Nándor, a vármegyei gazdasági felügyelőség vezetője (Veszprém); tagok: Schneller István gazdasági felügyelő (Devecser), Orosz Dániel dr. állatorvos (Devecser), Barcza József földbirtokos (Nagyalásny).

4. Lovakat bíráló bizottság. Elnök: Kovács Sándor dr. állatorvos (Ajka); tagok: Barcza Dezső földbirtokos (Vid), Spielmann Géza nagybérlő (Kerta), Ferenczi Zsigmond (Dabrony).

Felhajtottak: 5 uradalmi és 10 kisgazda bikát; 18 uradalmi és 24 kisgazda tehenet; 17 uradalmi és 38 kisgazda üszöt; 10 uradalmi és 22 kisgazda kancát és kancacsikót; 35

uradalmi és 1 kisgazda sertést; 30 uradalmi juhot és 8 uradalmi kutyát.

Az uradalmi tenyésztehenekből a járási vándordíjat Barcza Dezső (Vid) „Böksi” 2 éves magyar pirostarka bikájával nyerte, ezenkívül díjat nyert egy tehene is. Jókai Imre Miklós dr. kiváló lovaival, szarvasmarháival, mangalica kanjaival és juhaival, ajkai Nirnsee Pál szarvasmarháival, mangalica és yorkshirei sertéseivel, Esterházy Tamás gróf devecseri uradalmi magyar pirostarka és magyar szarvasmarháival, mangalica és yorkshirei sertéseivel, juhaival és kettős lófogatáival nyert díjakat. Feltűntek ajkai Nirnsee Pál hatalmas komondorjai és puli-kutyái.

A kisgazdák közül a következők nyertek díjakat:

Tenyészbikáikkal: Ferenczi Kálmán (Dabrony), Ferenczi I. Zsigmond (Dabrony), Tomor József (Kisberzseny). — Teheneikkel: Simon Sándor (Tuskevár), a Faluszövetség aranyérmét nyerte el. — Díjat nyertek továbbá: Ifj. Andó Tamás (Doba), Molnár Ferdinánd (Somlóvásárhely), Horváth Imre (Doba), Vér Mihály (Kerta), Takács János (Kerta), Kasza Vilmos plébános (Tuskevár) és Kövér János (Vid). — Üszőkkel: Hegyi János (Tósok), a Faluszövetség ezüstkolomp-vándordíját nyerte. Péter Lajos (Vid), a Faluszövetség ezüstérmét nyerte. Díjat nyertek még: Barcza József (Nagyalásny), vitéz Orbán József plébános (Somlószöllős), Molnár Gábor (Dabrony), Kiss Zsófi (Somlószöllős), Nemes György (Kisberzseny), Gógós János (Dabrony), Tóth Mihály (Devecser), Ferenczi József (Kisberzseny), Szőke Kálmán (Somlószöllős), Farkas András (Veszprémpinkóc), Simon Sándor (Tuskevár), Hogyor Ferenc (Kerta), Berzsenyi Károly (Karaközörcsök), Andó Tamás (Doba), Vitai István (Gyepükaján), Szabó Gyula (Karaközörcsök). — Kancáikkal: Molnár Gábor (Dabrony), a Faluszövetség ezüstérmét nyerte. Díjat nyertek még: Árpás József (Kiscsősz), Ferenczi Imre (Dabrony), Ferenczi Sándor (Dabrony). — Fogatjaikkal: Vitéz Orbán József plébános (Somlószöllős), Ferenczi Sándor (Dabrony), Foller József (Somlójenő), Hollósi Sándor (Szentimrefalva), Óvádi Sándor (Zalameggyes), Szabó János (Zalaszegvár) és Tóth Károly (Dáka).

A somlóvásárhelyi gazdasági és kulturális kiállítás, valamint a borkiállítás bírálói eredményét jövő heti számunkban tesszük közzé.

MŰLÉPET

tiszta méhviaszból különként 4.60 pengőért szállít: „MÉH”, a magyar méhészek szövetkezete.

Budapest, Arany János-utca 1/g.

Eszközökről árjegyzéket, szaklapból mutatószámot ingyen küld, mézet, viaszt vételre keres.

A Nemzeti Múzeum nagyszerű aranykincsei

(Képekkel.)

Ezer, ezerötszáz éves aranykincsek. Vajjon hányan vannak közöttünk, akik tudtak róla, hogy muzeumunk milyen kincseket rejteget? Általában a muzeumok azok, amelyeknek szépségeit és értékeit a legkevesebben ismerik a mindennapi emberek közül. Ezeket a kincseket azonban, sajnos, még azok sem láthatják, akik néhanapján felkeresik a muzeum gyűjteményét, mert ezek a hatalmas értékű képviselő kincsleletek el vannak zárva. A Nemzeti Múzeum nem tudja őket kiállítani, mert nincs megfelelő biztonsági berendezkedése. Koldus, csonka országunknak nem volt még pénze hozzá, hogy ezeket az igazán ritka és felbecsülhetetlen műtörténeti értékű kincseket kiállítsa, mert ehhez különleges, betörésbiztos páncélsekre nyerne volna szükség.

Pedig nagy kár, hogy ezeket nem láthatja a közönség és nem láthatják az idevetődött idegenek. Még a gazdagabb országok muzeumai is megirigyelhetnének tőlünk ezeket az ókori aranyleleteket. *Attila hunjainak, a régi hatalmas gót fejedelmeknek aranykincsei, az ókori scytháknak és honfoglaló őseinknek ékszerei és aranyhasználati tárgyai* ezek, amiket rengeteg áldozattal, lelkesedéssel és munkával hoztak napfényre és restauráltak.

Egy gyönyörű munkájú szinarany szarvas a csodaszarvas legendáját juttatja eszünkbe. 1928-ban ásták ki Zöldhalompusztán, Borsod megyében. Valamelyik régi scytha fejedelem mellét díszítette egykor a Krisztus utáni hatodik században ez a királyi ékszer. Egy scytha királysírból került elő a mellette levő arany láncövvel együtt. Persze az az ezerötszáz esztendő, amit a föld alatt töltött, erősen megátszított rajta és Fettich Nándor egye-

temi magántanárt és Pátzay Pál szobrászművészt dícséri, hogy ma gyönyörűen restaurálva, úgyszólván eredeti állapotában gyönyörködhetünk benne.

A szilágysomlyói kincslelet még régebbi. A Krisztus utáni IV. századból való. Gót fejedelmi kincsek és bámulatba ejtik a szemlélőt gyönyörű, művészi kidolgozásukkal. Ezeket 1889-ben találták.

Egy szinarany áldozati üst a legenda hun nép izlését és gazdagságát dícséri. Ki tudja, talán éppen Attila, az Isten ostora mutatott be áldozatot benne egykor a Hadak Istenének?

De magyar ősapáink is hagytak ránk kincseket szép számmal. A honfoglalás korából, a Krisztus utáni X—XI. századból is rengeteg aranyemléket találunk. Szépen cizellált arany tarsolylemezeket, arany kengyeleket, arany kardmarkolatokat. Micsoda pompát fejtettek ki a honfoglaló vezérek egykor!

Reméljük, hogy ez a sok gyönyörű aranykincs nemsokára előkerül börtönéből és hozzáférhetővé lesz a nagyközönség számára is.

Zászlószentelés a szarvasi gazdasági tanintézetben

A szarvasi m. kir. Tessedik Sámuel középfoku gazdasági tanintézet ifjúsági lobogóját a tanintézet évzáró ünnepeivel kapcsolatban, június hóban fogják felszentelni. A zászló Szarvas nagyközség adományából készül s annak történetét a zászló rudjára így vésik rá:

„A román megszállás szomorú idejében — 1919. április 28-tól 1920. március 2-ig — a románok Szarvason nagymennyiségű gabonát rekviráltak. Ennek kis része Budapest élelmész-

sére jutott. A megsarcolt gazdák nevét a zavaros időkben nem jegyezték fel, úgy, hogy amikor Budapest némi területet adott, nem lehetett azt szétosztani. Szarvas község ezt a pénzt a gazdasági tanintézetnek ajándékozta azzal az óhajattal, hogy abból a város felszabadulásának emlékére ifjusági zászló készüljön. Hirdesse e zászló ennek örömét s legyen mielőbb tanuja Nagymagyarország boldog felszabadulásának!”

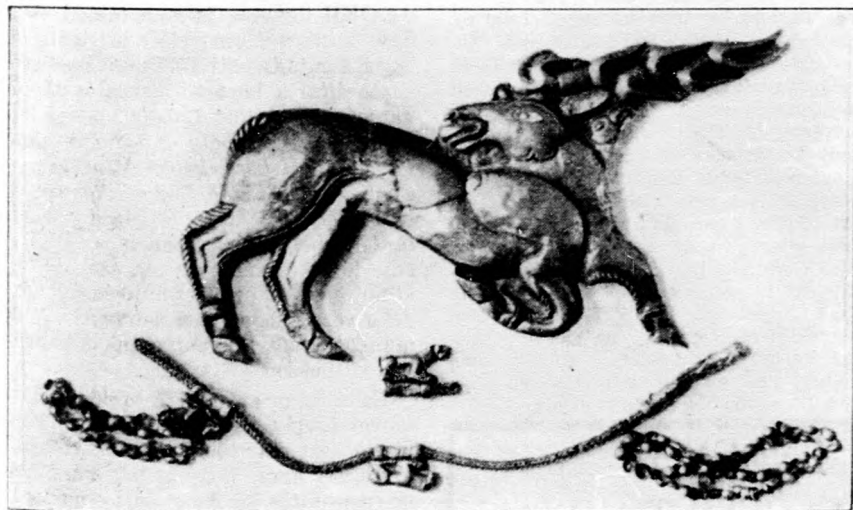
Szép jelképe e zászló annak az igazi szeretetnek, megértésnek és benső együttműködésnek, mely a Szarvas község vezetői, gazdaközönsege, valamint a tanintézet vezetősége és ifjusága között fennáll.

Június 15-ike után is szállíthatnak Budapestre tejet a környékbeli tejtermelők

A főváros környékének tejtermelői és tejszállítói Sztranyavszky Sándorhoz, a Nemzeti Egység Pártja elnökéhez fordultak és a tejtörvény módosítása érdekében közbenjárásra kérték. Sztranyavszky Sándor a földművelésügyi miniszterrel folytatott megbeszélése eredményeképpen a következő nyilatkozatot tette:

— A hozzánk fordult tejtermelő és tejszállító lakosság teljes megnyugtatóra szolgálhat az a körülmény, hogy a tejtörvény szerinti a Budapest környékén levő kistermelők tejszállítási igazolványai június 15-ig érvényüket veszítik, a földművelésügyi miniszter intézkedni fog, hogy ezek a kistermelők a tejet június folyamán, de azután is, míg a tejszövetkezetek meg nem alakulnak, továbbra is zavartalanul szállíthassák a zárt területre, annál is inkább, mert június 15-ig a tejtörvényben előírt tejszövetkezetek — amelyeknek alakítása most folyamatban van — megalakíthatók nem lesznek. A kistermelők tejükét a tejszövetkezetek megalakulása után is legalább olyan áron fogják értékesíthetni, mint ahogyan eddig a közvetlen szállítás útján értékesíthették. Azokról a tejszállítókról pedig, akik nem termelők, hanem csakis a termelők tejét szállították a zárt területre és ezentúl ettől a kerestüktől a tejszövetkezetek alakítása folytán elesnének, megfelelő gondoskodás fog történni.

— Meg vagyok győződve, — fejezte be Sztranyavszky Sándor nyilatkozatát — hogy a földművelésügyi miniszter ur által kilátásba helyezett és a pestkörnyéki lakosság kérelmét méltányos elbánásban részesítő intézkedés alkalmas arra, hogy teljes mértékben megnyugtassa a lakosság azon részét, amely eddig megélhetését látta biztosítva a Budapestre való tejszállítás lehetősége által.

Scytha királysírban talált aranyékszerek.

SZIVÁRVÁNY

Mért nem jár az ördög a földön?

Egyik öreg magyar mesélte a következő történetet:

Az ördögnek melege volt, feljött a földre, hogy a bundáját kicsit szellőztesse.

Amint a Duna partján szemlélődött, meglátta a révésznét. Éppen vizet mérített. Az ördögnek megtetszett a formás fehérnép, el is határozta, hogy feleségül veszi. Oda ment hozzá, udvarolt neki, de a menyecske kijelentette, hogy ilyen csuf, szörös ördögnek nem lesz a felesége.

Az ördögöt bántotta az elutasítás. Gondolkozott. aztán bement a faluba a borbélyhoz s a nullás géppel lenyíratta a bundáját. Ugy ám! Csak hogy úgy meg olyan istenverte kopasz volt, hogy fázott is, meg szégyelte is magát. Így csak nem mehet a menyecske elé.

Bement a szabóhoz és rendelt nála egy öltözet ruhát, de erősen meghagyta neki, hogy másnapra készen legyen. A szabó meg is ígérte.

Jól van ám! De hol látott valaki olyan szabót, aki a ruhát a vállalt időre meg csinálta volna?

Az ördög egy hétig járt a szabó nyakára, de a ruha még mindig nem volt készen

— Persze, — mondta a szabónak — azért nem készül el a ruha, mert rövid cérnát fűz a tübe s így egyebet sem csinál, csak fűzőget.

A szabó nem hagyta magát:

— Maga talán hamarabb megvarrná a ruhát?

Az ördög azt állította, hogy az nem munka, amit a szabó csinál s ő két ruhát is megvarrná addig, amíg a szabó egyet.

A szabó is mérges volt, az ördög is. Végül is, hogy a vitát eldöntsék, fogadtak. Száz pengőbe fogadtak. Megegyeztek, hogy a pénz azé lesz, aki a ruhát előbb elkészíti.

Mind a ketten hozzáláttak a varráshoz. A szabó rövid cérnaszálakat fűzött a tübe és sebesen öltögetett. Az ördög, hogy a befizetéssel az időt ne vesztse, rettentő hosszú cérnát fűzött a tübe. De megjárta vele, mert minden öltésnél, bár két kézzel húzta a cérnát, alig tudott a végére jutni.

Így történt aztán, hogy a szabó már a kabátot is megvarrta, már a nadrág is készen volt, az ördög még mindig a mellénytel bajmóldott

A szabó megnyerte a fogadást. Az ördögön pompásan feszült a ruha. Rendben is lett volna minden. A számításba azonban egy kis hiba csuszott.

Mikor szépen kicsipre elment a révésznéhez, ott ugyancsak vidámság járta. A révészné lakodalmát tartotta a juhászboj-tárral.

Nona, több sem kellett az ördögnek! Szaladt vissza a szabóhoz és rettenetes lármát csapott, hogy ő az oka mindennek, mert olyan sokáig készítette el a ruhát, hogy a révészné nem várta meg. Hozzá a

bundáját is lenyíratta a nullás géppel. Most hogyan menjen vissza a pokolba? Nagyon összevesztek, aztán az ördög visszament a pokolba s azóta nem jött fel a földre.

Az öreg mesemondó felé fordultam:

— Szóval az ördög azért nem jár a földön manapság, mert összeveszett a szabóval.

Az öreg megcsóválta a fejét:

— Nem azért, tekintetes uram.

— Hát miért?

— Nem érdemes neki — felelte az öreg.

— Azóta az asszonyok úgy megváltoztak, hogy még az ördögnek sem kellene.

Irta: Nyáry Andor.

GAZDATUDOSÍTÓ

Vetésjelentés

A földművelésügyi minisztérium által június hó 10-én közzétett vetésjelentés szerint a főtermények állása a következő: *Repce*ben közepes termésre van kilátás. *A buza* jó közepes termésre ígér. *Rozsból* közepesenl valamivel jobb termésre van kilátás. Az *őszi árpa* jó közepes termésre ígér. A *tengeri*, a hideg időjárás miatt csak lassan fejlődik, alacsony és sárgul. A *burgonya* kielégítően fejlődik. A *cukor- és takarmányárpa* jól indul, de a hűvös időjárás miatt fejlődésében megállt. A *dohány* kiültetett palántái jól megeredtek és már kapálják őket. *Almából, körtéből és dióból* jó közepes, *szőlőből* gyenge termés hozam ígérkezik.

Szállítási tarifakedvezmények földreperre és tengerire

A MÁV a *friss földreper vagy kerti ananászper-küldeményeket* a kivételi forgalomban június 4-től augusztus végéig tartó érvénnyel a kivételi díjszabás szerinti 12. osztályba sorozta, ami az eddigi díjszabási helyzettel szemben 28 százalékos fuvarmérséklésnek felel meg. A *morzsoltt tengerire* belföldi viszonylatban fennállott fuvarkedvezményt a MÁV június végéig meghosszabbította.

Érvénytelenítették a dadi parcellázást

A felszámolás alatt álló *Földhitelbank* még 1929-ben és 1930-ban parcellázási tevékenységet végzett 800 holdas *dadi* ingatlanán és az egyes parcellákat 3—46 hold nagyságban eladta a környékbeli földigénylőknek. A vevőket birtokba is helyezte, az eladott birtokrészek telekfenntartási bekebelezését azonban keresztülvinni nem tudta. Emiatt a vevők, akik a parcellázott birtok jelentékeny részét vásárolták meg, pert indítottak a Földhitelbank ellen az adásvételi szerződések érvénytelenítéséért. A Kurla érvénytelenítette is az adásvételi szerződést. Az ítélet megokolása szerint az adásvételi szerződések megkötésekor a megvett birtokrészeket a természetben kijelölve nem voltak, tehát e hiányosság miatt az adásvételi szerződések érvénytelenek.

MINDEN ÚJ
ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti!

SZÖVETKEZETI ÉLET

A mindszei földmunkásszövetkezet és a mindszei képviselő

Kasnya Béla országgyűlési képviselő legutóbb támadást intézett az *Országos Központi Hitelszövetkezet* és kötelékébe tartozó *földmunkásszövetkezeti* osztály ellen. Ezzel az ismételt támadással kapcsolatban azt a felvilágosítást nyertük, hogy az OKH kötelékébe tartozó *Mindszei Földmunkásszövetkezet* az OKH földmunkásszövetkezeti osztályának legmesszebbmenő támogatásával 6 évi működése alatt közel 800 ezer pengő munkabért fizetett ki a *mindszei földmunkásoknak* napi 6—12 pengős kereset mellett s ugyanennyi idő alatt körülbelül 120.000 pengő tartaléktőkét gyűjtött. Az említett idő alatt az OKH a szövetkezetet semmiféle központi adminisztratív költséggel nem terhelte meg. Ellenben megterhelte a szövetkezetet, a létrejött megállapodás szerint, a *többi földmunkásszövetkezet javára 20.000 pengővel*, azon a címen, hogy a csepeli sókirkási munkával a mindszei szövetkezet aránytalan előnyhöz jutott.

Az agitáció a képviselő ur részéről az OKH földmunkásszövetkezeti osztálya ellen *Antal Lajos felfüggesztett szövetkezeti elnök és volt vörösőrpáncsnok biztatására* azért folyik, hogy a központ a felszámoltatott szövetkezet 120.000 pengő tartaléktőkéjét az alapszabály ellenére a képviselő ur által pártfogolt *Antal Lajosnak* és társainak adja ki.

Az OKH ügyvezetősége ezuttal is leszögezi, hogy a földművelésügyi minisztérium az általa lefolytatott vizsgálat végén az OKH ügyvezetőségének tudomására hozta, hogy az *OKH-t a hosszú vizsgálat teljesen igazolta*. Az OKH ügyvezetősége a földművelésügyi minisztérium előtt kijelentette, hogy a mindszei földmunkásszövetkezet által a központ hathatós támogatásával gyűjtött 120.000 pengő vagyont az alapszabály és törvény alapján az OKH kötelékében *Mindszenten újonnan alakítandó földmunkásszövetkezet rendelkezésére kívánja bocsátani*. Ebbeli eljárásában is az OKH-t egyedül a törvény, az alapszabály, a közérkölc és az összmunkásság érdeke vezeti, hogy a mindszei földmunkásoknak további munkaalkalmat biztosíthasson.

Egyébként az OKH földmunkásszövetkezeti osztálya *Kasnya* képviselő urat már több ízben sikertelenül hívta fel arra, hogy a parlamentben az immunitás védelme alatt elmondott *alaptalan vádjait a parlamenten kívül ismételve* meg, hogy *birói uton legyen felelősségre vonható*.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A zöldtrágyázás

A talaj termőerejét és ugynevezett kulturállapotát legbiztosabban megőrizhetjük az istállótrágyával. Napjainkban azonban az állati termékek alacsony ára miatt sok gazda elkedvetlenedett az állattartástól és csökkentette állatainak számát. Ennek következtében kevesebb istállótrágya gyűl össze udvarán. Ez különösen aggasztó jelenség, mert hiszen így azzal is kell számolni, hogy földjeinek termőereje csökken s így a növénytermelésből is kisebb lesz évről-évre a bevétele.

Az istállótrágya pótlására kínálkozó egyik módszer a zöldtrágyázás bevezetése.

Zöldtrágyázás alatt értjük bizonyos, alább elsorolandó pillangós növények természetesen zöld állapotban, virágzásuk idején történő alászántását. Ezel elérjük azt, hogy humuszképző anyagot viszünk a talajba, másrészt a pillangósok gyökerein élő nitrogéngyűjtő baktériumok közvetítésével a talaj nitrogéntartalmát is növeljük. A másik két fontos növényi tápanyagban, azaz foszforsav és káliummal a talaj készletét zöldtrágyázás útján nem növeljük. Ha tehát az istállótrágyázás hatását akarjuk elérni, akkor ezt még foszforsav-mütrágyával és káliumtrágyával meg kell toldanunk.

Hazai viszonyaink közt mészszegény homoktalajokon legjobb zöldtrágya-növénynek mutatkozik a csilagfürt, meszes homokokon a nyulszapuka vagy a szösös bükköny, nedvesebb és kötöttebb talajokon pedig a bíborhere vagy a lóhere, borsó és bükköny keveréke.

Védekezés a szárazság ellen

Ez a gond ugyan, hála a jó májusi esőknek, most nem nyomja gazdáink vállait, de el kell készülnünk arra, hogy rövidebb-hosszabb idő múlva megint időszerű lesz e kérdéssel foglalkozni.

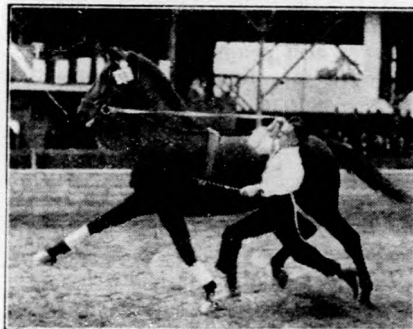
Legegyszerűbb volna természetesen földjeinket is öntözni. Ez azonban kivihetetlen.

A szárazság okozta bajokat megelőzhetjük úgy, ha földünket megfelelően munkáljuk. Fontos, hogy a földbe az időnként hulló csapadék behatolhasson és nem kevésbé fontos, hogy onnan el ne párologhasson, úgy, hogy a növények ki ne használhassák. Minthogy legtöbb csapadék télen szokott hullani, igen fontos, hogy ősszel földjeink le-

gyenek szántva. Mig ugyanis a kemény, tömődött felületű földről elfolyik a víz az utak melletti árkokba, stb. addig a barázdált talaj megfogja azt és így az beszivároghat a földbe. A szárazság káros hatását mérsékeljük azzal is, ha nem szántunk akkor, amikor erre okvetlenül nincs szükség (gyomirtás, trágyabuktatás, stb.), hanem csak porhanyítjuk a talajt. Ezért látjuk, hogy jól vezetett gazdaságainkban tavasszal csak porhanyítókkal (kultivátor, grubber, extirpátor) dolgoznak, mert attól tartanak, hogy az eke által felfordított földhasábokból igen sok drága, a növények számára életfontosságú nedvesség elpárolog.

Fontos harci eszközünk a szárazság elleni küzdelemben a kapa és a borona is. Ha ugyanis egy földterületen a talaj egészen a felszínig tömődött, akkor a talajban levő legkevesebb nedvesség is feljut a talaj hajszálcsövein a felületre és a nap melegének hatása alatt elpárolog. Ha azonban mi e tömődöttséget megszakítjuk azzal, hogy kapa, illetőleg borona segítségével bármily vékony porhanyó földréteget készítsünk földünk felületén, akkor már nem tud egészen a felületre szívároggni a víz és így megmarad mivelleti növényeink számára. Ezért mondják, hogy: kapával öntöz a gazda.

A szárazság iránt egyik növényünk kevésbé érzékeny, mint a másik. Így szárazságra hajló vidékeken lehetőleg azokat részesítsük előnyben. Így a szárazságot inkább tűrik a rozs, az árpa, a köles, a cirok, a szöszbükköny, a napraforgó és gomborka, a takarmánytök és a murekrépa, a csicsóka, ezzel szemben víz iránt igényesebbek a buza, a zab, a kukorica, a lencse, a takarmányrépa, a burgonya.

A májusban Berlinben lezajlott német mezőgazdasági kiállítás egyik legszebb ménje.

A szárazság okozta kárunkat mérsékelhetjük azzal is, ha tavasszal korán vetünk és jó magágyba helyezzük a magot. A sekélyen vetett mag száraz talajban nem tud csírázni, megkésik és így a téli nedvesség kihasználására már alig marad ideje.

A borju a legelőn

Ha a borju elválasztása a legeltetési időnyre esik, akkor a borjut kiengedhetjük a legelőre, hogy a legelő táperejének, a velejáró mozgási alkalmának, a friss levegő és a napfény éltető és az időjárásnak edző hatása már e korban érvényesüljön. Mindazáltal az ilyen fiatal korban a legeltetésnek csak akkor lesz jó hatása, ha táplálkozásában nem tisztán arra a takarmányra utaljuk, amit a legelőn össze tud gyűjteni, továbbá akkor, ha a legelő talaja nem nedves és végül, ha a legelő közelfekvő.

A mi átlagos legelőink ugyanis oly gyengék, hogy azokon egész napi fáradozás árán se tud még a gyenge borju annyi füvet összeszedni, hogy gyorsan fejlődő szervezetét kielégítse. Ezért a választott borju fél éves koráig még jobb legelő mellett is meghálál reggel némi szénát, este pedig némi abrakot, mely utóbbinak mennyisége természetesen a legelő minősége, az időjárás, a legyek zavaró hatása, a borjak egyedi fejlettsége szerint változhat.

Igy Hollandiában a borjut választás után azonnal legelőre hajtják, de hathónapos koráig ott is kap naponta 3 liter teljes tejet és 1/2 kg. abrakkeveréket.

A reggeli szénatetés azért is indokolt, mert ha csak gyenge füvel tölti meg a borju érzékeny gyomrát, akkor a sok sav és egyéb izanyagok izgatják, különösen akkor, ha a borju éhgyomorra fogyasztja a gyenge füvet.

Nedves legelő azért nem való a borjunak, mert gyengén táplálja, továbbá érdes növényzete (sás, káka, nád, szittyó stb.) felsérti a száját, fűvének méshziánya angolokorságra juttatja, mételyt, tüdőférget, stb. elősködöt szed ott össze, végül — ha lefekszik — könnyen meghülhet.

Fontos a legelő közelsége is, hogy a gazda minél többször megtekintesse a gyenge borjakat és hideg esők, zápor, vihar közeledtével vagy tikkasztó meleg elől kellő időben védtett helyre terelhesse.

Ugyanezen gondosságnak megfelelő legyen a borjulegelő berendezése. Ne hiányozzék ott félszer, liget árnyékos fák, vakaródzó iv, légyseprű, tiszta vizet szolgáltatató patak vagy kut.

A gyenge borjaknál fokozott mérvben érvényesítsük a legeltetésre vonatkozó egyéb rendszabályokat is. Eleinte a szénával jól tartott borju

HETI TEREFE

A négy nagybatalom

csak 1—2 déli órát töltsön a legelőn s az ott tartózkodási idő napról-napra hosszabbtassék meg $\frac{1}{2}$ —1 órával. A legelő legjobb szakaszára mindenekelőtt a választott borju jusson, mert ez nem jól táplálkozik olyan részleten, melyet már az idősebb jószág lelegett.

Több hazai uradalomban nem engedik a borjút egy éves koráig legelőre, hanem tágas istállóban, illetőleg közvetlen ezekből nyíló arnyas kifutókban biztosítanak nekik szabad mozgást és szabad levegőt.

Apró jó fadcsok

Légyenyvet készíthetünk házilag is a következő módon: 50 deka gyantát, 20 deka repecolajban (lassan főzve) feloldunk, azután még 2 deka dísznözsirt adunk hozzá, jól elkeverjük és melegen vagy hidegen vékony pálcikákra vagy papíroslapokra kenve használjuk. Ilyen légyenyves pálcikákat istállóban is felagathatunk.

Szőlő kapálni általában egy nyáron háromszor vagy négyszer szoktunk. Szükség esetén még többször is, ha a talaj elgyomosodott lenne. Mindig az egyéb munkák befejezése után kapáljunk.

Vetőmagot az egészséges és jól fejlett növényről szedjük. Az uborka bőtermő tövén egyik legelső termést az indán hagyjuk addig, míg teljesen megsárgul, majd le vesszük, két végét levágjuk, végül kettévágva kiszáritjuk s így a magvakat kiszedjük, megmossuk, megszáritjuk. Dinnyemagot is a legszebb és legízletesebb termésből vegyünk. A sárgarépa, petrezselyem és paszternák annyi magot szedünk le, amennyi már megérett. A rétek magvát akkor szedjük, mikor a beő sárgul (de még fel nem nyílt) és a mag barnul. A hagyma magja akkor érett a leszedésre, mikor a magtok megszáradt, a mag kemény és fekete. A spenót magjára fővestől kitépéndő, mihelyt megsárgult. A saláta magjának érettségét az jelzi, ha már pelyhesedni kezd.

A levágott szőlővénnyegéket sürgősen hordassuk ki a szőlőből, mert ezek buvóhelyei a szőlőmolynak, szőlőiloncának s egyéb kártékony rovaroknak. Ha nem tudjuk a szőlőtől távoli raktárban elhelyezni, akkor ajánlatos a venyigerakást a hajnali és esti órákban, amidőn a molypillék rajzanak, szőlőpermetezővel alaposan megpermetezni.

Az első konyhakerti terményeket, a zöldborsó, a saláta, a spenót, stb. leszedése után azonnal ássuk fel s lehetőleg trágyázzuk meg konyhakertünk illető részét. Júliusban még ide vethetünk, illetőleg palántázhatunk kalarábét, kelt, virágkelt, endiviát, téliretket, tarlórépát, karottát, zellert, vajbabot. A második termény sikerének föltétele az, hogy a meleg napokon is elegendő nedvesség legyen a talajban. Ezért a kiadós öntözésről meg ne feledkezzünk.

— Ide süss, egy komám! — tolja az ujságot Bajusz Marci a Zöld Vendel orra irányába. — Mégis csak igazodik lassan a helyzet.

— Ki-e? Miből gondold?

— Hát a négyhatalmi szerződés aláírásából. Tíz évre szent a béke Európában . . .

— És te ezt elhiszed?

— Itt van, fekete a fehéren . . .

— A papir türelmes, akár a bába-asszony, aki helyett más vajdik s ő csak a készet várja. Nehéz szülés lesz, ha egyáltalán világra is gyűn.

— Te mindent sötétben látsz.

— Nem egészen, Marci komám, bár minden okom megvolna rá. De az én szememre hiába tesznek zöld szemüveget, mint az Icíg a lováéra.

— Nofene! Mér tette az?

— Hát az Icíg igen nagyon szegény, falusi rongyszedő zsidó volt, aki a lovának gyakran csak szalmát tudott enni adni, de hogy a gebe mégis valami finom szénának nézze, zöld szemüveget kötött a szemére. Akár most a diplomaták az európai népeknél. De bizony hiába furfangkodott az Icíg, a lova felfordult szemüvegestül együtt s az öreg fújhatta a sipot s vihette a hátán a zsákját, amíg csak ő is be nem adta a derekát.

— Így azért csak nem lesz egészen?

— Vagy ki tudja! — csap az asztalra Zöld Marci. — Nem hiszek én már se Péternek, se Pálnak, se Pityinek, se Palkónak. A háborút csak négy évig csinálták, a béke már négyszer annyi ideje készül és még mindig nincsen meg s most ujabb tíz évig akarnak próbálkozni, hogy nyélbe üssék. Ugy lesz az meg majd végül, mint a Tardos Gábor bicskaja.

— Hogyan?

— Hát ahogy szalonnázik vele a napokban a Tardos Gábor a földje szélén, a lovak meg ropogtatnak addig a kocsiderékből. És arra fordulkozik Csekő Béni, aki a város felé igyekeztében hozzáül szótérteni.

Nézi a foghatós bicsakot és bámulja a szarvasagancs nyelit, meg az erős, egyenes acél pengéjét.

— Ha jól formálok, új bicsakod van, — indítja a szót.

— Még az édesapántól való.

— Az-e? Nem emlékszem rá.

— Pedig sokszor láttad . . . Egy pár legény meghátrált már ettől, talán te is, amikor a lányok miatt virtuskodtunk.

Béni két oldalra taszítja a bajszát:

— Régen volt az. Talán igaz se . . .

— Lehet. Azóta az asszony is megöregedett s a gyerekek is megnöttek.

— Csak a bicska maradt meg, — nézdel Csekő Béni a levegőbe.

— Pedig sokat szenvedett velem, végig a háborun, meg a szibériai fogságon.

— Ott is?

— Ott is. Velem volt jóban-rosszban. Csak egyszer egy kis baj történt vele a Visztulánál, Novo Alexandriában. Az ágyu kereke alá pottyant és eltörtött a nyele. Lublinban csináltattam neki újat, finom szarvasagancsból. Akkor még volt pénzünk elég, nem úgy, mint most. Azóta ilyen fogságos.

— Az is. Derék jószág.

— A pengéje meg különösen.

— Az a régi?

— Nem. Azt meg Csitában törtem el. Az ágy lábát javítottam vele s ketté pattant. De volt velünk egy kolompár cigány, a Mihók, csinált az egy régi orosz szuronyból helyette olyat, hogy a vasat is fogja.

— Akkor ez már nem a régi késed, ha a nyele is, pengéje is új, — eszmélkedik Csekő Béni.

De haragosan villanik a Tardos Gábor tekintete:

— Dehogy is nem! Mindig az én késem volt ez, ma is az. Csak amikor a nyele törött el, azt csináltattam meg, amikor meg a pengéje pattant el, ahelyett tettem másikat. Sohase volt ez a más jószága. Ez az én régi késem.

— Mutasd!

— Ehun-e!

Csekő Béni nézdeli, nézdeli és felderül az arca:

— Igazad van, Gabi. Most már én is ráismerek . . .

Ezzel aztán el is ajánlkozik és balagdá a város felé . . .

Bajusz Marci meg, hogy végig hallgatja a bicska történetét, megértően mosolyog:

— Hát így lesz meg az európai béke is?

— Nem is másképp! — erősíti Zöld Vendel. — Mert ezt a békét, ami most van, forgathatják, ahogy akarják, se kenyérszélő, se szalonnavágó bicskát nem csinálhatnak belőle. Csak háborús szurony ez még mindig. El kell ennek törni a nyelét is, pengéjét is és másikat csinálni helyettük, hogy a régi legyen ismét. A régi nyugalom és béke. Addig csak mesterkedés minden és nem sok értelme van. Csak zöld szemüveg és szalmatáplálék. Nem négyhatalmi szó kell a békéhez, hanem belátás, szeretet, megértés és önzetlenség. Ez az a négy hatalom, amely néhány hónap alatt rendet teremthet. Nélkülök száz év alatt se lesz. Minden egyéb nyeletlen bicska, aminek nincsen pengéje. Ugy hívják: a mai béke . . . MÉZES JÁNOS.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Tej és tejtermékek a háztartásban

A tej élet, erő, egészség s különösen a nyári hónapokban élvezhetjük sokféle alakban. A melegebb idő beálltával szervezetünk nem kívánja a zsirt, szalonnát, hust, jobban esik annál egy pohár hideg tej, aludt-tej, friss vaj, turó és gyümölcs.

A legújabb időkben végzett kutatások megállapították, hogy a tej *nyers állapotban* a legtáplálóbb ital és különösen a vérképződésre, a csontok fejlődésére van jó hatással, azonkívül a vitamintartalma is így a legnagyobb. Nyersen azonban csak akkor ihatjuk a tejet, ha biztosak vagyunk abban, hogy egészségesek tehát szűrtől származik, tisztán van fejeve és kezelve és hamisítatlan. Városban, a vásárolt tejnél ezekről a tulajdonságokról nem igen győződhetünk meg, a vásárolt nyers tejet tehát röviden forraljuk fel és felforralás után azonnal hűtjük le.

Savanyu vagy aludt-tejet csak friss nyerstejből készítsünk. Ha félünk a baktériumoktól, pasztörözött vagy frissen forralt tejet is használhatunk erre a célra, úgy, hogy a forralás után félig lehűtve, egy kávéskanálnyi egészséges, savanyu vagy aludt-tejet keverünk bele.

A vaj mennyisége és minősége függ a tejszín minőségétől és hőfokától, valamint a helyes köpüléstől is. Ha a vaj nem akar „összeállni“, annak oka rendszerint az, hogy a tejszín túlhideg, vagy öreg tehén tejéből készült és kevés zsíradékot tartalmaz. Ha a tejszín melegebb a kelleténél, akkor a köpülés rövidebb ideig tart, de a vaj kevesebb és puhább lesz. A savanyu tejszín könnyebben köpülődik, mint az édes. A köpülőt egyharmadig szabad csak megtölteni és a köpülést egyenletesen kell végezni. Köpülés közben megállni, a köpülést abba hagyni nem szabad, mert az késlelteti a vaj kiválását.

Tehénturó készítésére rendszeren sovány tejet használunk, melyet mérsékelt meleg helyen tartunk 1—2 napig, s ha megeladt, megforgatjuk és közben a hőfokát 32—38 fokra emeljük. Ha a mogyorónagyságu alvadékok a meleg hatása alatt már kissé megkeményedtek, egy rövid félórát pihentetjük, azután sajtruhába, vagy formába tesszük és langyos vízzel, vagy langyos édes savóval kimossuk a turót. A savó lecsurgása után deszkát és sulyt helyezünk a zacskóra és 18—20 óra után kész a turó. Friss fogyasztásra néhány napig alkalmas, ha azonban hosszabb ideig el akarjuk tartani, a kipréselt turót teknőcskében sóval összegurjuk és faedénybe

keményen lenyomkodjuk, hűvös helyre tesszük.

A valódi juhtúrót teljes juhtejből készítik úgy, hogy a frissen fejt juhtejet beoltják, a nyert alvadékat szét-darabolják, aztán ruhába csavarva, gomolyává alakítják. Néhány napi érés után a gomolyát meghámozzák, belsejét pedig sóval kétszer-háromszor átgyurják.

Házi előállításra főként olyan *sajt-tok* alkalmasak, melyeket frissiben elfogyasztanak. A sajt-készítés már nagyobb szaktudást és hosszabb, gondos munkát igényel, azért kevés háztartásban foglalkoznak vele. Leginkább még imperiál és tejszinsajtot szoktak házilag előállítani. Az eljárás a következő: 5—6 rész teljes tejhez 1 rész tejszint keverünk és 92 fok hőmérsékletű vízbe állítjuk a tejes edényt, majd annyi oltót adunk hozzá, hogy a tej 5—6 óra alatt megeladjon. Az alvadékokat 2 ujjnyi vastag hasábokra szeleteljük, azután lapos kanállal apránként kiszedjük és túrószába rakjuk. Meleg helyen tartva, másnapra a savó kicsépeg belőle, akkor átgyurjuk és 1—2 napig állni hagyjuk, míg a sajt kicsit átsavanyodik. Ilyen állapotban szokták fogyasztani.

Az ugynevezett *pogácsasajt*, vagy *kvargli* készítésénél a teljes tejet savanyu állapotban lefőlőzzük, aztán megalvasztjuk. Az alvadékokat túrószacskóban kipréseljük, átgyurjuk, majd finom konyhasóval és kevés kőménymaggal összekeverve, lapos pogácsákat formálunk belőle. A pogácsákat megszáritjuk, gyengén sózott savóba mártjuk és jól elzárt hordócskában 10—12 napig érleljük. A jól elkészített, beérett „kvargli“ sárgás-piros színű, sima és kissé nedves szokott lenni.

Ételreceptek

Savanyu apróléklevés. Az aprólékot petrezselyem és zellerrel fűszerezve főzzük s világos rántással berántjuk, melybe egy kis hagymát reszeltünk. Tálalás előtt a levest átszűrjük, kevés törött borsot, ecetet és egy tojássárgájával elkevert jó kanálnyi tejfelt adunk bele.

Birkapörkölt. Egy kiló birkahust kockákra vágunk és 2 fej apróra vágott vöröshagymával, kávéskanálnyi paprikával, kevés sóval zsírban pároljuk, miközben többször adunk hozzá kevés vizet, ha a leve kiszült. A pörköltöt zöldpaprikával és paradicsommal fűszerezhetjük.

Rizsfelfújt. 20 deka rizst háromnegyedik liter tejben kevés cukorral és sóval lefedett edényben puhára főzünk. 3 tojássárgáját 12 deka cukorral és reszelt citromhéjjal habosra keverünk és hozzáadjuk a megfőtt és kihűtött rizshez, majd a három tojás felvert habját és egy kávéskanálnyi lisztet keverünk bele. Kiszírozott és morzsával meghintett formában lassu tűznél kisütjük.

A szovjetparadicsom a valóságban

Egy Szovjet-Oroszországban utazgató amerikai beszélget egy orosz kereskedővel:

— Amerikában, ugy-e, óriási áruházak vannak?

— Természetesen! Newyorkban husz is van!

— És milyen nagy az ilyen áruház? — kíváncskodik az orosz.

— Tíz-tizenkét emeletes... De vannak nagyobbak is, már mint felhőkarcolók!

— Persze sok személyzete van egy-egy ilyen áruháznak?

— Van amelyikben kétezer, van olyan, amelyikben háromezer, sőt még több alkalmazott is van... Mert elvégre sok kiszolgálószemélyzetre van szükség a cipő-, a ruha-, a fehérnemű- és a többi áruosztályokban. Azonfelül természetesen ott vannak még a vezetők és a főnökök is. Hát *Moszkvában* vannak-e áruházak?

— Van egy!

— És hány az alkalmazott?

— Egy!

— Hogy lehet az?!

— No, hallja!! Valaki kér cipőt. *Nincs!* Kér ruhát. Az *sincs!* Élelmicikket. *Rég nincs! Semmi sincs!*... Hát ezt bizony megmondhatja egyetlen személy is.

MAI MAGYAR NÉPDALOK

Árverelés van a mi utcánkba,
Idehallik pergő dobolása.
Hivatlanul elmehetnék én is,
De nem mennék, ha százsor üzennék is...

Édesanyám, ha bejössz,
Édesanyám, ha bejössz Egerbe,
A bank üvegablakán,
A bank üvegablakán tekints be,
Ott látsz engem az adósk sorába,
Göndör hajam kamatra,
A hajam is kamatra van levágva!

Valahány gácsér ruca,
Mindnek bunkorgós a farka,
Valahány betyáros gazda van,
Most mindnek moratórium van...

Jó bór, jó egészség,
Szép asszony feleség,
Szép asszonyomnak, jónak,
A magas adónak
Kár megőregedni...

Rózsaszín az ága, rózsaszín az ága
A galagonyának,
Tarka az irthája, de nincs semmi ára
A szarvasmarhának.
Ha szeme rám ragyog,
Mindjárt mérges vagyok,
Mert van úgy az ember néha...
Rózsaszín a szája,
Még sincs semmi ára
A szarvasmarhának...

Sajó kutyám, meddig tartasz pihenőt?...
Nem láttál-e boldog gazdát valahol?
Máskor még csak megugattál egy-kettőt...
Sajó kutyám, jaj de mélyen alszol,

Gyűjti: LEPI PÁL.

H I R E K

Valamikor piros szegfű . . .

Valamikor piros szegfű volt az én virágom,
Valamikor nekem is volt hitem, imádságom.
Valamikor, nem is oly rég, én is boldog voltam,
S álmódzva, reménykedve égő szegfűt, piros szegfűt
Egyszer este lopva, titkon egy kis-lánynak adtam.
Égő szegfűt, piros szegfűt kidobták a tálba,
Fájdalom és bánat szállt a szerelmem helyébe.
Azóta én vérző szívvel, könnyes szemmel járok,
Siratom a boldogságom, a tovatűnt édes álmat,
Az eldobott piros szegfűt, megfagyott virágot.
Irta: NAGY LAJOS (Pécel).

Templomszentelés a fővárosban.

Pünkösdi vasárnapján szentelte fel Serédi Jusztinián dr. bíboros-hercegprímás az új budapesti városmajori plébániatemplomot, amely az ország első teljesen modern stílusban épült temploma. Az új templomban felajánlott első szentmiseáldozaton résztvett Augusztó kir. hercegasszony és a főváros képviselőiben Huszár Aladár főpolgármester is. Evangélium után a bíboros-főpásztor nagyhatású szentbeszédben méltatta a templomszentelés jelentőségét.

Filléres gyorsvonatok. A MÁV igazgatósága közli, hogy június 18-án, vasárnap, a következő filléres gyorsvonatokat indítja: 1. Budapestről Kiskunhalas (csipkekiállítás) és Bajára. A menettértei jegy ára Kiskunhalasra 3 pengő 10 fillér, Bajára 4 pengő 50 fillér. 2. Budapestről Miskolcra. (Lillafüredre.) A menettértei jegy ára 4 pengő. 3. Budapestről Sátoraljujhelyre és Tokajba. A menettértei jegy ára Tokajba 5 pengő, Sátoraljujhely, Szerencs, Olaszliszka, Tolcsa és Sárospatak állomásokra — ahol le-, illetve fel lehet szállni, — 5 pengő 30 fillér. 4. Budapestről Esztergomba (magyar nátaünnepély). A menettértei jegy ára 1 P és 30 fillér. 5. Budapestről Szentcs. Gyopárosfürdő. Orosházára (Kiskunfélegyháza át.) Az egységes menettértei díj 4 P 50 fillér. 6. Egerből Budapestre. A menettértei jegy ára 3 pengő 30 fillér. 7. Szombathelyről Budapestre. A menettértei jegy ára 5 pengő 30 fillér. 8. Gyula (Békéscsabáról) Budapestre. A menettértei jegy ára 4 pengő 50 fillér.

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napi áron vásárol **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26.
Telefon: 213—16, 104—67.

A Jamboree előkészületei. A pünkösdi ünnepek alatt mozgalmas napja volt a budapesti *hárshegyi cserkészparknak*. Itt rendezte a Jamboree szórakozási csoportja *pünkösdi táborát*. A táboron megjelent gróf Teleki Pál, a IV. Jamboree táborparancsnoka és Sik Sándor táborparancsnokhelyettes is. Este reflektoros tábor-tűzet tartottak. Táboriüzi bemutatókra egyébként igen érdekes dolgokat terveznek: így aratőnnepet, matyótáncot, árpádkori bemutatókat zenekiszérettel, zala-i bieskadobálást, talajtornát, bábszínházat, háromszáz cserkészkrinolin bemutatását egyszerre, operaparódiákat, rádiórevüt, kerékpárkarusszal, népies tollfosztást, székely lakodalmat stb. Egyik csapat 12 cserkésze empire ruhákba öltözve francia négyzet fog táncolni — *gőlyalábakon*.

350 társukat törölték egyesületükből a kéményseprők. A keresztényszocialista kéményseprő szakegyesület legutóbbi választmányi ülésén indítvány hangzott el, amely a *hanyag, izgága és főleg iszákos kéményseprők kizárását követelte*. A választmány rövid vita után helyt adott az indítványnak: selejtező bíróságot alakított azzal a feladattal, hogy az egyesületből töröljék mindazokat, akik tagsági kötelezettségeiket nem teljesítik, amellet közismerten iszákosak, izgágák és munkakerülők. A selejtezőbizottság *350 kéményseprőt törölt a taglistáról*.

A világ leghosszabb hidja Dániában épül. A dán kormány megbízást adott egy angol cégnek, hogy építsen hidat *Seeland- és Laaland-szigetek között*. Ez lesz a világ leghosszabb hidja, mert *két mértföld* hosszú területet ível át.

Szentté avattak egy francia lelkész. Pünkösdi vasárnapján a római Szent Péter-székesegyházban nagy ceremónia közepette folyt le az első ezévi *szenttéavatás*. A szertartást maga a pápa végezte, nagy főpapi segédlettel. *O. Fournet francia lelkész avatták szentté*. A lelkész a francia forradalom idején egy szegény faluban volt plébános s el kellett bujdosnia. Éjnek idején azonban élete kockáztatásával teljesítette papi hivatását, majd Spanyolországba menekült. Onnan később visszavért Franciaországba, ahol megalapította az első francia női kongregációt. 1926-ban történt meg a boldoggá avatása és vasárnap *Verdier* párisi hercegérsek és sok ezer francia zarándok jelenlétében avatták szentté. A Szentatyának ötven püspök segédkezett a ceremóniánál.

Halálos repülőkatasztrófa a gyöngyösi repülőter avatásán. A *MOVE* repülőosztálya pünkösdi vasárnapján repülőtergépavatást, valamint sportrepülés-bemutatót rendezett *Gyöngyösön*, amelyen borzalmas katasztrófa történt. A vakmerő mutatványos első két száma rendben folyt le. Harmadiknak *Porkoláb* Ferenc légügyi főellenőr szállt fel kis sportgéppel. A pilóta néhány szép produkciót mutatott be, majd körülből 300 méter magasságban „*dugóhúzót*” kísérelt meg. A *mutatvány kezdetén a gép váratlanul megbillent, majd oldalra fordulva, orral lefelé zuhant a magasságból*. *Porkoláb* főellenőrt borzalmas sebekkel emelték ki a roncsok közül. Azonnal beszállították a kórházba, de az orvosok nem tudtak már rajta segíteni. A *pilóta hétfőn reggel meghalt*.

A rozsdálló buzafaj kitermelése. Nyugat-Kanada gazdasági főiskoláinak magkisérletli állomásai már 1932 óta kísérleteznek a *rozsdálló* buzafaj kitermelésével s ez évben 33 különféle fajta buza rozsdálló képességét próbálják ki 13 kísérletli telepen. Az eddigi megfigyelésekről felemlítik, hogy a 33 fajtából valószínűleg csak hat válik be s ha az idei kísérletek a remélten sikerrel járnak, akkor már 1935-ben kereskedelmi szempontból bőtermő, gazdag sikértartalmu és rozsdálló búzát árusítanak majd a nyugati farmereknek.

Eörsy Péter, a hős hajdu ezereskapitány. Ha mi magunk nem becsüljük meg s felejtjük a drága hazáért évezredeken át számlálhatatlan seregekkel küzdő hőseinket, hogy várjunk mi megbecsültetés az *idegenektől*? S az önfeláldozásnak milyen példával tudjuk mi buzdítani, nagy cselekedetekre lelkesíteni tudatlan és csüggedt fiainkat?! Itt van mindjárt például Győr város történetével kapcsolatosan *Eörsy Péternek*. Esztergom vára parancsnokának hősi alakja. Amidőn a töröktől 1598-ban visszafoglalták Győr várát és városát, *hajdui* élén *Eörsy Péter*, a hős ezereskapitány is ott vitézkedett. A várkapu felrobbantásában, a Belváros zeg-zugos sikátorain vívott szörnyű ádáz harcokban hajduival olyan kiváló vitézséggel küzdött jó Eörsy kapitány, hogy a visszafoglalás sikere nagyrészt neki tulajdonítható. És mégis egy szerény utca-név sem örökíti ott Győrött a hős Eörsy Péter ezereskapitány emlékezetét. Sajnos, ilyenféleképpen van ez más helyeken is. Mi csak tetemünk és felejtünk! A magyar hála nem ismeri az elismerést.

Az első magyar női intéző. Ma már van ilyen női gazdaságvezető is. *Dr. Rencz* Máriának hívják az első magyar női intézőt. A budapesti közgazdasági egyetemmel végezte, doktori diplomás kitüntetéssel. Először gyakorlatilag Tolnában a *Jeszénszky* Andor báró birtokán gazdálkodott, de nem önálló hatáskörrel. Jelenleg Gyöngyön, a herceg *Sulkowski* Viktor tolnamegyei gazdaságának a vezetője. Nagy épületesoportet alkot ez a tanyaság, amely hatalmas, hosszú istállókból, gépszénkeblből, kétémeletes magtárból, cselédházakból, tanyai iskolából, háromszobás intézői lakásból, stb. áll. A gazdaságot mindenütt, mindenben a nagy rend jellemzi. A munkákkal mindig előzik a szomszéd birtokokat. Harmine tiszta, egészséges cselédlakásban laknak a cselédek. A barna szemű, nyulánk, csinos, fiatal női gazdasági intéző egyébként erdélyi leány.

Az első zsidó, akit Kanada Quebec tartományában felakasztottak. A kanadai *Montrealban* az elmúlt héten felakasztották *C. Schwartzot*, aki 1931 őszén *meggyilkolta* az egyik üzletház éjjeli őrét. *Schwartz* volt az *első zsidó* Quebec tartományban, akit *akasztással* végezték ki.

A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazit

PÁSZTORTÚZ

Fáy Andrásról.

A mi magyarságunk tengersok felejtett nagyjai között ott hervadozik, ott porladozik a néhai nemes, öreg magyar táblabíró és földbirtokos, Fáy András ur emlékezte is. Fent, Kassa tájékán, Kohányon, a Kánándy-kastélynak nevezett ősi kastélyban a magyar népnek ez a legnemesebb barátja, a magyar művelődésnek ez az egyik legkiválóbb uttörője. 1786-ban született ott Kohányban. Születése századik évfordulóján emléktáblával megjelölték ezt az ősi kastélyt, amely Nagymagyarország összeomlásával az egész Felsőmagyarországgal együtt a cseheknek jutott s most az a szomorú hír érkezik Fáy András szülőházáról, hogy az omladozik, bomladozik, elhagyottan, gondozatlanul már maga is romokban hever . . . Talán többé ki sem tatarozzák, fel sem építik már ezt az omladozó ősi magyar házat, de galád bűn, rut hálátlanság lenne, ha mi magyarok is idegenekké válánk Fáy András emlékeztetéséhez és a romok alá temetni engednénk Fáy Andrást! Azért most, testvéreim, hogy emlékezzünk és nagyjainkról hálátlatlan ne felejtkezzünk, itt egyet-mást elmondok és felelevenítek Fáyról.

Széchenyi István grófnak volt a híve és barátja, viszont a Lánchíd-építő, Tiszaszabályozó Széchenyi egyik nagy beszédjében azt vallotta, hogy a „honi reform első teendőire nézve az első eszmét, akaratot, önelszánást“ az írónak is kiváló Fáy híres meséi ébresztették benne. Ez a magyar bölcs az állatvilágból vette meséi hőseit s a többek között — az emberi gyarlóságokat, hiu és vétkes törekvéseket szelíd gúnyjal ostorozni, az emberiség hibáit szeretettel javítani — ilyenféle mesealakjai vannak: a kakuk, amely mindig csak a saját nevét hordozza száján. A kutya, mely csak azért harapja a kocsikereket, mert az folyó-vást halad. A fogatlan róka, mely kénytelen-kelletlen lemond a zsákmányoló kalandokról s ebből a kényszerűségből nem áttal erényt csinálni. Az öleb, mely csak azért ugat, mert a nagykutya is ugatnak. A halak, amelyek csak akkor ébrednek a testvériség tudatára, amikor már egyhálóba kerültek. A csiga, amely a tisztujításnál mindig a kengyelputó szerepére vágyik. A gólya, amely azt hiszi, hogy ő hozza a tavaszt, noha megfordítva történik és így tovább az egész állatvilág. Arany János a meseíró, regényíró, közgazdasági író Fáy Andrást a „Magyar Pantheonba“ méltónak ítélte. Valójában a Magyar Tudományos Akadémia, amelynek egyik alapítója volt, a Marczibányi-jutalommal koszorúzta Fáy András meséit. Az első magyar társadalmi regényt is, „A Belső-

ház“ címen Fáy írta s ebben először Fáy hirdette, hogy „Az országnak reformokra, újításokra van szüksége, ha élni és fejlődni akar!“ A magyar színház megteremtése, a „Nemzeti Színház“ felépítése is Fáy nevéhez, alkotó munkásságához kapcsolódik. Az első hazai takarékpénztárt, melynek jövedelme a nemzeti művelődésnek is kiapadhatatlan forrása volt, szintén Fáy alapította. Az első életbiztosító intézet megszervezéséért is Fáy buzgólkodott. Reászolgált és nem üres hízegés volt, hogy kortársai: „a haza mindenésének“ elnevezték ezt a bölcs magyar táblabírót, aki egy időben Pest vármegyének is követje volt. A költő Vörösmarty híres borsdaltát: a „Fóti dalt“, Fáy ur fóti szőlőjében írta. A daliás Fáy András hitvestársát is szeretett magyar népe köréből választotta, amidőn a fóti bírógazda bájos, szelíd, dolgos leányát vette nőül! . . . A népiskoláinkban bizonyára tanítani kellének Fáy András meséit, a felnőtteknek pedig mindenütt ösmerni illenék az ő tanulságos, szép, magyar életét! Vezérlőnk volt!

MÓRICZ PÁL.

I. Ferenc József szegedi komaasszonya meghalt. Szegeden mostanában temették el az özvegy öreg Csillag Imrénét, aki arról volt nevezetes, hogy I. Ferenc Józsefnek a valóságos komaasszonya volt. Még az 1879-ik esztendőből eredt ez az emlékezetes komaasszony, amikor a király 1879 március 18-án az árviztől elpusztított Szegeden járt Szeged hajléktalan népét megvigasztalni. Ugyaneznap születte a kétkézi munkás Csillag Imrécnek is egy kislányuk. A szegény munkásember gondolt egy nagyot, kérvényt dobott be a király urunk esónakjába, hogy vállalja el az árvizi kis újszülött keresztapaságát. A király csakugyan mosolyogva elvállalta ezt s nemcsak babakelengyét, hanem bizonyos pénzösszeget is juttatott szegedi kis keresztánynak. Sajnos, nem sokáig élt, 16 hónapos korában elhunyt. Csillag Örsze, a király keresztánya, s most utána ment az anyja, a jó király szegedi komaasszonya is, aki most 91-ik életévben fejezte be életét.

Mit neveznek jászeseinek? Az Alföld portengere nemcsak Debrecenben, hanem Kecskeméten és az Alföld többi nagy városában is hirdedt. Amikor a szétorkán a duna-tiszaközi pusztákról eső nélkül hordta és a felhőkig kavarta a lekötetlen homokot, a kunsági. jászági poszahomokot, kiesiben igazi szaharai számumszél volt. Sokszor naphosszant bontogatta és építgette a végnélküli sivár puszták homokbuckáit. Sőt olyan veszedelmes vastag volt, hogy magát Kecskemét várost, legalább is városszéleit seperte s betemetéssel fenyegette. Debrecen diákjai görögösen „Porkopólisz“-nak elnevezték s maga a debreceni „pógár“, a „civis“ azzal vigasztalódott hogy ez a poráradat mégis csak jó, mert gyógyítja a — beteg taudót! A kecskeméti nép maga jászeseinek vagy kunsági esónak csufolta ezt a száraz por- és homokfelhő-áradatot, amelyet a lemenő nap aranyösszőke fényével varázsosán átvilágított . . .

A „Vasárnap“ egyik kitünő költőjének, Káposzta Ferencnek ifju hitvese: Okolenszky Mária.

Az ifju pár május hó 30-án tartotta lakodalmit Ipolyveczén.

Sziv-ügyek.

Emlékszem a szép gyermekkoromra, Akkor még tündérsátor volt a világ, Piskóta-karddal jártam játék-csata-terre, S játszottam: „Adj király katonát!“

A szomszéd Böskének hoztak egyszer A vásárról cifra mézeskalács-szívet, Játék közben nekem megtetszett a szív És nekem is mindenáron szív kellett.

Ha jól emlékszem: vásárolt is Anyám, Szépet, tükör volt a közepében, De nem soká tartott: Egy óvatlan pillanatban összetörtém.

S azóta már reám mindenféle Szenvedés szakadt, Tövis marja meg a kezem, Ha böngésztem rózsaszirmokat.

De mindig vágyam volt a szívszerzés, Vagyonpártra sohsem álltam, És örömmel mondhatom: A kívánt szívet most már megtaláltam.

Nekem mindenáron szív kellett, Most már mellettem dobog . . . De hogy ez el ne törjön, Erre nagyon, nagyon vigyázzok . . .

Irta: KÁPOSZTA FERENC.

A „VASÁRNAP“ szerkesztősége és kiadóhivatala:
Budapest,
V., Bátorfy-utca 24

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Milyen áron és mennyiért kaphatnék legolcsóbban kristálydetektoros rádiós készüléket? 2. Európa kézi térképét hol szerezhetnék be? (H. I., Öttömös.) —

Felelet: 1. Kristálydetektoros készüléket teljesen felszerelve, hallgatóval, stb. kaphat 30 pengőért; ajánlhatjuk a Bodnár-féle gyártmányt. (Bodnár-cég, Vilmos császár-ut 60.). 2. Európa kézi térképét beszerezheti kiadóhivatalunkban, ára 50 fillér és 20 fillér portóköltség előzetes beklüldése mellett.

Kérdés: 1. Aki a háboru alatt katonai hadbírósg előtt díszretet nyert hazafiasságáért, milyen kitüntetésben részesült vagy részesülhet és hol kérheti? 2. A Károly csapatkeresztet adják-e most is utólag? 3. Bronzérem hat hónapi frontszolgálatért jár-e? 4. A kassai hadbírósg hol van elhelyezve? (J. J., Mád.) — **Felelet:** 1. Nem részesülhet. 2—3. Háborus emlékérmét kaphat a népgondozó kirendeltségtől. 4. A kassai hadbírósg megszünt.

Kérdés: 1. Hova kell beadni utkaparói állás elnyeréséhez a kérvényt és milyen okmányokkal kell felszerelni? 2. Mennyi a havi fizetése egy kezdőnek és hol van Magyarországon üresedésben utkaparói állás? (B. P., Tótkomlós és Faluszöcetség, Ófehértó.) — **Felelet:** 1. A megyei államépítészeti hivatalhoz, mellékelni kell erkölcsi, születési bizonyítványt, azonkívül a katonai szolgálatot igazoló okmányt. 2. Forduljon kérvélvel a megye székhelyén működő államépítészeti hivatalhoz.

Kérdés: Hogy hívják az OMTK vezérigazgatóját? (Sz. A., Sormás.) — **Felelet:** Düsing Miksa m. kir. gazdasági főtanácsos ömeltősága. Egyben közöljük, hogy levelét eljuttattuk az OMTK igazgatóságához.

Kérdés: 1. Mi volt Serédi Jusztinián hercegprímás édesatyja? 2. Milyen végzettsége van a hercegprímásnak? (H. J., Rábasömjén.) — **Felelet:** 1. Takácsmester volt. 2. Benedék-szerzetes volt; Rómában a legmagasabb egyházi kiképzést nyerte és a kánon-jog kodifikálásával foglalkozott. Mint egyház-jogász európai hírű. Nyolc nyelvet beszél.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. F., Ipolyvecze. Kérését mai számunkban teljesítettük; előfizetési díja beérkezett, csupán a címszalag nincs még kicsérelve; mert ez hosszadalmas munka.

— **Ifj. C. N. J.,** Rejtjénvét közzölni fogjuk. Mind a kettő elárulja, hogy Ön nincs tisztában a verselés szabályaival. Ezt el kell sajátítani egy vers-tanból (poetiká). Kérdéseire a **Tanácsadó** felel. — **K. J., Kistelek.** Előfizetése beérkezett, a szalag helyesbítése folyamatban van. Az első versszak kifogástalan, a másik kettő elrontja a hatást. Pedig a gondolat szép. — **Ifj. N. L., Pécel.** Mai számunk közli egyik szép versét. Sajnáljuk, hogy verseiben annyi szomorúság, lemondás van. A mai keserves életben inkább biztatásra, reményre és egy kis derűre volna szükség! — **D. F., Nemesdéd.** Köszönjük az elismerést. Köszönjük az érdekes küldeményt. Akialomadtán közlünk belőlük. Igen nagy hálára kötelezne bennünket lelkész ur, ha lapunkat előfizetésre ajánlaná hívei körében.

Arany- és ezüstpénzek ára

Olvasóink köréből számos érdeklődés érkezett hozzánk az arany- és ezüstpénzek áralakulása felől. Mai számunktól kezdve, tehát hétről-hétre közölni fogjuk ezeket az árakat az alábbiak szerint:

Ezüstpénzek: egy darab egy koronás = 28 fillér; régi egy forintos: 77 fillér; öt koronás: 1 pengő és 48 fillér; két koronás: 56 fillér.

Aranypénzek: egy darab husz koronás arany = 32 pengő; tíz koronás arany: 15 pengő és 50 fillér; Napoleon-arany: 31.50—31.70.

14 karátos arany (gyűrű, fülbevaló, stb.): grammonként 2 pengő és 80 fillér.

Színarany kilogrammja: 5010—5030 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 72—73 pengő.

T R É F Á K

A sors.

— Bizony, kedves barátom, az utóbbi időben nagyon üldöz a sors... Az első menyasszonyom meghalt, a második visszaküldte a jegygyűrűt, a harmadik — ez a legszomorubb — feleségül jött hozzám.

(Beküldte: Tarr János, Egerágról.)

A mai gyerek.

Móricka addig felesel a papájával míg az dühbe jön és jól elveri őt. Móricka egy darabig türi, de aztán felkiált:

— Papa, hagyd abba, inkább elhiszem, hogy te vagy az erősebb.

A rossz ebéd.

Egy ur megebédel egy vendéglőben. A fizetésnél így szól a főpincér:

— Pardon, kérem, ez az ötpengős rossz.

— Akkor kvittek vagyunk, — mondja az ur.

— Hogy-hogy?

— Mert az ebéd is rossz volt.

Választáskor.

— Mi történt magával, Kovács ur, csupa csiriz a háta?

— Megálltam egy választási plakát előtt és ameddig végigolvastam, ott másik plakátot ragasztottak a hátamra.

A kortestrukk.

Azt mondja a rendőrtanácsos az öreg gazdának:

— Ha úgy vágta fejbe magát az ellenfél kortese, hogy berepedt a feje, miért nem jelentette fel őt, hiszen ez súlyos testisértés.

Az öreg vállat vont:

— Azt hittem, instálom, hogy csak kortestrukk.

Ki fog több halat?

Két jó barát együtt halászik a Dunaparton és fogadást köt, hogy ki fog több halat. Mindegyik türelmesen tartja a horgot, azonban a halak csak nem akarnak jönni. Egyszerre csak az egyik mérgében nagyot ránt a horgán, belesik a Dunába és mielőtt még szóhoz is jutna, a víz sodra elkapja. Ezt látja a másik és így kiált fel:

— Na ja, ha te kézzel mész neki...

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

(-m)
buza Y elszakított folyó
A

(Beküldte ifj. Józsa Lajos Tiszaderzséről.)

2. Pontrejtvény.

É. v. g. o. a. a. u. o. s. a. g. e. ü.

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögérlől.)

3. Betű- és szórejtvény.

g tuskó T névmás K mén S
(-n) zs

(Beküldte v. Balogh László Dögérlől.)

4. Pontrejtvény.

S. r. a. é. a. e. r. z. e. y. m

(Beküldte Kardics Ernő Gógánfárlól.)

5. Szórejtvény.

piac kedd
(á=a)

(Beküldte Szemenyei János Orosházárlól.)

A rejtjények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 28-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtjények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 22-ik számban közölt rejtjények helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: Sok eső jár. 2. Szórejtvény: Megy a juhász a számaron. 3. Szórejtvény: Rózsák. 4. Szórejtvény: Minden kezdet nehéz. 5. Szórejtvény: Csárda.

Megfejtették: Dunavecsei Hangya, Niklai István, Mrázik József, Szemenyei János, Kozák László, Borbás Rózl, Löke István, Vargha Anna, Szücs László, Péter József, Schmidt János, Nagy Péter, ifj. Cs. Nagy József és Csibráki Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: Borbás Rózl (Ósi) és Nagy Péter (Jászberény).

A 23-ik számban közölt rejtjények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (28)

Ez természetes is volt, mert Cardon már az autó vezetője mellett ült, aki Szidorvszky alezredest a Léghajós-utcába vitte.

Mert amint a pincér eltávozott a kávéházból, a detektív egyenesen a bérautóhoz ment, mely még mindig a 80. számú ház előtt állott és a vezetőnek azt mondta:

— Titkosrendőr vagyok. Itt van az igazolványom. Én azért kocsihoz önnel, hogy uraknak, kiket ön visz, ajtót nyissak.

Bár a vezető nagyon elcsodálkozott, nem mondott ellent és a detektív melléje ült az első ülésre. Piszkos zöld kabátjában és sportsapkájában úgy nézett ki, mint a soffőrök szokásos barátja, kik a nagyváros életében a szórakozások parazitái voltak és akiknek haszontalan munkája abban állott, hogy az autózóknak ajtót nyissanak.

De az a veszély fenyegette még a detektívet, hogy a szolgál, aki neki előbb ajtót nyitott, szintén lejön és felismeri őt. Szerencsére azonban, Szidorvszky egyedül jött el. Egyszerű ruha volt rajta, melyről látszott, hogy nem rá szabták. Széleskarimájú kalapot és nyaka körül gyapjusált viselt, mely arcának alsó felét is elfedte. Látszott, hogy felismerhetlenné akarja tenni magát.

Édeskés mosollyal kapta le a detektív a sapkáját előtte, mialatt mely meghajlással kinyitotta az autó ajtaját. A gróf pillantásra sem méltatta, gögös és hideg, megvető kifejezés ült arcán.

A detektív olyan biztos volt benne, hogy a gróf a Favorit-parkba fog menni, hogy valósággal bosszus volt, mikor ehelyett a következő címet hallotta:

— Léghajós-ut 187.

— Igen, az az új ut ott a városban kívül.

— A Centralpark közelében — mondta a detektív.

Az autó megindult.

Ebben a pillanatban a detektív visszanezett és látta, amint Gilió doktor kilép a „Fekete Róka“ kávéházból és kutatva néz széjjel az utcán.

Nyomban megértette az össze-

függést. Idegesen a zsebébe nyult. A távirat eltűnt.

— Ugy, tehát hosszabb ujjaid vannak, mint gondoltam? Tehát a pincérrel is összekötetésben állsz?

Félig zavart, félig keserű mosoly jelent meg Cardon arcán.

— A láthatatlan kéz... — mondta félhangon.

A Léghajós-utcában megállt az autó. A detektív kiugrott és ismét kinyitotta az ajtót a gróf előtt, aki leírhatatlan hanyag megvetéssel dobott oda neki egy kis pénzdarábot.

— Szerencsepénz, — mormogta a detektív és zsebetette.

Szidorvszky habozás nélkül ment a 187. számú házhoz.

De észrevette a detektív, hogy ránézett — bár futólag — a házszámra. A grófnak látszólag sietős volt a dolga. De hiába nyomkodta a csengő gombját, mert senki sem nyitott neki ajtót.

Körülnézett. Az autó már elrobogott, a soffőr barátja is eltűnt.

Ekkor gyors léptekkel haladt végig az utcán és a legközelebbi sarkon befordult. Itt intett egy másik autónak, beleült és elhajtattot.

Attól fél tehát, hogy megfigyelik, — gondolta magában a detektív — és így akarja lerázni magáról azt, aki esetleg követné. De nem fog neki sikerülni.

És az autót nyom követte már a soffőr barátja egy motorbiciklin.

Most puha velurkalap volt a fején, de köpenye nem volt. A detektív látta, hogy a gróf előrehajlik a soffőrhöz és mond neki valamit, amire a soffőr bólintott. Ekkor az autó hirtelen kanyarulattal befordult a Hősök-utcájába.

A motorbicikli teljes sebességgel közeledett és nem tudta megtenni ezt a hirtelen kanyarulatot. De nem messze az utcától megállt, a detektív a gépet a falhoz támasztotta és éppen akkor ért az elhanyagolt kis utcába, amikor a gróf belépett egy ház kapuján.

A detektív leült egy sörcsarnokba, melynek ablakából a ház bejáratát szemmel lehetett tartani. A Hősök-utcája egyáltalában nem volt méltó a nevéhez. Házaik szomorú bérkaszárnnyák voltak, me-

lyek ajtajában sápadt, szegény, agyondolgozott munkásaszonyok álltak, kik zsémbeskedtek és panaszkodtak folyton. Néhány elnyomorodott pelargonía és rongyos függöny volt az ablakokon, amik a szomorú képet mégis színessé tették és arra mutattak, hogy itt is emberek élnek.

Minden csak nyomorra, szegénységre vallott. Ilyenkor, délelőtt, mikor a férfiak munkában vannak, az utcák majdnem teljesen kihaltak.

De hát Szidorvszky gróf alezredest, a hadügyminiszter parancsör-tisztje mit kereshet ezen a rossz-hírű vidéken?

Mialatt Cardon egy pohár sört ivott, melynek legnagyobb részét a mocskos pohárból a fűrésszporral behintett padlóra öntötte, az utcára kémelet kifelé.

Néhány éjjeli pillangó sétált fel és alá, kik ijesztőek és szánalmasak voltak a nappali világításban. Kopott alakok suhantak el az uton, a nagyváros söpredéke.

Most kinyitott az a kapu, melyet a detektív figyelt és egy verklis ember jött ki rajta, görnyedten, kényelmetlen szerszámja sulya alatt Ősz ember volt borostás szakállal és fehér hajjal.

Cardon nem nyomhatott el egy mosolyt, amikor látta, hogy az ember hóna alatt még egy falábat cipel, amelyet valószínűleg akkor vesz majd használatba, mikor megkezdí munkáját.

Néhány gyerek vette körül a tiszteletbeli nyomorékot és kérték, hogy zenéljen nekik. A koldus azonban mérgeesen rázta a fejét.

De, mikor nem hagytak neki békét, néhány nikkelpénzt vett ki a zsebéből és szétszórta a kis erőszakoskodók között, mire azok nyomban szétszaladtak.

A detektív megkérdezte a piszkos lebut gazdáját, hogy nem volna-e itt a közelben kiadó szoba? Különösen azt a házat jelölte meg a vendéglős előtt, melyben az előbb Szidorvszky gróf eltűnt. Megkérdezte, tudja-e ki a ház tulajdonosa és kik laknak ott?

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak június hó 13-án.)

GABONATÜZSDE

Készárpiac. *Buzá,* tiszai 76 kg-os 12.45—13.10, 77-es 12.70—13.40, 78-as 12.95—13.60, 79-es 13.20—13.85, 80-as 13.20—13.95; felsőtiszai és járszázi 76 kg-os 11.70—11.85, 77-es 11.85—12.00, 78-as 12.05—12.20, 79-es 12.10—12.35, 80-as 12.35—12.50; fejmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 11.65—11.75, 77-es 11.80—11.90, 78-as 11.95—12.10, 79-es 12.15—12.30, 80-as 12.30—12.40. *Pestvidéki rozs* 5.70—5.80, egyéb 5.70—5.80, *takarmányárpa,* elsőrendű 8.60—8.70, másodrendű 8.40—8.60; felvidéki sörárpa 11.00—13.00, egyéb 9.75—11.00; *zab* elsőrendű 8.00—8.20, másodrendű 7.90—8.00; tiszántúli *tengeri* 7.60—7.70, egyéb 7.60—7.70; *korpa* 5.15—5.25 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buzá* júniusra 12.02—12.05, októberre 16.69—10.70. *Ros* júniusra 6.73—6.76. *Tengeri* júliusra 7.91—7.92, augusztusra 8.11—8.13 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Maunhner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. jelentése.*) A megvethető magvaknak, mint *muharmagnak, kölesféléknek, szudánfünek, pohánkáknak* még némi kereslete van. *Mák* iránt a kereslet a belföldön jobb, míg a külföldön nem vesznek tudomást a nálunk emelkedett árákról, annál is kevésbé, mintán a terméskilátások általában igen jók. *Viktória borsból* néhány tétel változatlan árak mellett ismét elkelt. *A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként nyersáruért budapesti paritásán:* Köles, vörös 5.75—6, muharmag 8—9, tökmag elsőrendű 23—24, másodrendű 20—21, kék mák 170—180, borsó: Vikt. 13—14, szárított ripszelet 7.75—8, lenese, kisszemű 20—22, nagy 26—30, bab: szokvány 9.75—10.25 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 6.25, borsóhéj 6, borsókorpa 6, buzakonkoly 5.25, konkolydara 6, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 9, repepogácsa 8.50, rozskonkoly 5, rozskorpa 5.25, rozsocsu 5.25, rozstakarmányliszt 7.50, szójabab pogácsaliszt, nagyban 21, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 23, tökmagpogácsa 14 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4.70, harmadrendű, csomagolásra 3.60—4, muharszéna 3.70—4.20, lucernaszéna 3.50—4.50, zabosbükkyűszéna 3.20—4.10, alouszalma, másodrendű 3—3.40 zsupszalma 5 pengő métermázsánként.

Cirokszállak takaró szalma átlagárban 18—20, bélesszalma átlagárban 10—12 pengő, *cirokmag* 5.25 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 40—44, másfél éves üszök 36—40, másfél éves tinók 36—40, fiatal, friss fejőstehén 55—65 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 82—90, kivételesen 92, másodrendű 74—81, harmadrendű 56—72 fillér kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 41—45, közép 35—37, bika legjobb 42—50, közép 36—40, tehén legjobb 41—44, kivételesen 57, kicsontozni való 25—32 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 72—78, közepminőségű 84—86, nehéz sertés 88—90 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 150—300, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 130—290, alárendelt minőségű lovak 50—150, vágólovak 27—140 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kisleveles ürök páronként 100 kg vagy azon felüli szuliban 40—45, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 40—45 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Gyapju. Eladott zalamegyei közepminőségű uradalmi szövetgyapju 1.05—1.10, dunántúli gyűjtőtől kiszagdgyapju 0.98—1 pengős áron. Községi fésűgyapjuért 1.05—1.06 pengőt fizettek.

Nyersbőr. Marhabőr minden szuliban, magyarért 48—50, tarkáért 58—60 borjubőrért, rövid lábbal 1.25 fillért fizettek kilogrammonként. A vidéki gyárosok a tarka bőrért 65—70 fillért fizettek.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—10, tejszín 2.40—3, tejfel 1.20—1.60, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 2.40—3, szedrit vagy 1.80—2.40, tehénturó 40—80, juhturó 1.50—2.40, juhsajt 1.50—2.40, trappistasajt 1.60—2.40, emmentáli sajt 2.40—4.00 fillér kilogrammonként.

Baronfi és tojás. Élő baronfi: Csirke, darabja 0.90—2.20, tyúk, darabja 1.80—3.00 pengő darabonként. *Leőtt baronfi:* hizott lud és rucá 1.20—2, csirke 2.20—3, tyúk 1.30—1.80, hizott pulyka 1—1.40, libamáj 3—6 pengő kilogrammonként. — Tojás darabja 5—7 fillér.

Vadpiac. Özomb 2.50—3 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1.20—1.80, harsa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa 40—80, ujdonság csomója 10—20, petrezselyem 26—50, ujdonság, csomója, zöldjével 4—16, zeller 12—26, ujdonság, darabja 2—6, kalarábé, ujdonság, darabja 4—26, karfiol 120—220, vöröshagyma 6—14, fokhagyma 20—60, cékla 8—14, kelkáposzta, ujdonság 30—60, cékla 8—14, kelkáposzta, ujdonság, 30—80, fejjessaláta darabja 2—8, torma 30—160, burgonya, őszli rózsá 10—14, nyári rózsá 10—16, Ella 7—12, kifli 16—20, champignon gomba 200—320, mezei esiperke 160—200, jánosnap retek, csomója 8—24, hónapos retek, csomója 5—20, uborka, ujdonság 80—140, zöldpaprika, ujdonság, darabja 8—30, tök, főző, ujdonság 80—120, paradicsom, ujdonság 500—600, vajbab, ujdonság 350—500, zöldborsó, ujdonság 40—90, spárga 30—180, sóska 10—30, paraj 14—30 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. Alma 0.32—2.00, cseresznye, ujdonság 0.60—1.80, kerti eper, nemesített, ujdonság, 1.20—8, egres, ujdonság 0.20—0.40, sárgadinnye, ujdonság 4—7 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borárak változatlanul szállírdak. Körülbelül 12 fokos tömegborért 1.50

—1.70 pengőt fizetnek hektoliterenként és Malligand-fokónként, jobb minőségekért még többet.

Szesz és szeszitalok. E héten a szeszárak változatlanul zárultak. A *detaiforgalomban* mind finomított, mind denaturált szeszen volt forgalom. A mult heti árákon. *Gyümölcs-pálinka.* A forgalom *törköly- és seprőpálinkafélékben* e héten, a esőkkel termelés ellenére, még mindig csak szűk korlátok között mozgott és csak kisebb tételek kerültek forgalomba változatlan árban *Szilviorum, idei nyári áru* 3.70, *őnyári áru* 4, *ó-kék áru* 5 pengőn kelt el 10,000 literfokónként, plusz 3 százaléki forgalmi adó. *Borpárlat.* Az exportálásra kerülő borok feljavítására kerülő borpárlat ára 38.41 pengő.

Fapiac. A fenyőfaárak az utódállamok termelőinek áremeléséi következtében megszilárdultak. *Tűzifában* csak kevés üzlethöz jón lére, mert a termelők egyrésze aránytalanul magas árkövetelésekkel lép fel. Azonnali szállításra kisebb tételek vételénél bükkhasáb 270—275, cserhasáb 230—235, gyertyánhasáb 240—245, ákáhasáb 215—220 pengő vagononként budapesti paritásában. Friss bükkfa a legközelebbi fűtési időnyben való szállításra: bükkhasáb 230—240, cserhasáb 195—200, bántott fa 240—245 pengő, ab Budapest. *Lombfanyomokban* az üzleti forgalom ugyszólván teljesen szünetel.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára június hó 13-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1940—1980, holland forint 230.20—232.40, német márka 135.70—136.20, svájci frank 110.70—111.40. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csekkorona 16.95—17.07, szerb dinár 7.20—7.70, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 64.35—64.85, román leu 3.40—3.44, bolgár leva 4—4.26, olasz lira 29.90—30.20, osztrák schilling 77.50—80.50 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, június hó 18-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Békés, Makó, Szarvas, Turkeve.

Hétfő, június hó 19-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Csögle, Hédervár, Kapuvár, Magyarmeceke, Mosonszentjános, Nagyvázsöny, Ricsé. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Tokaj, Tolnanémedi. — *Marha- és kirakodóvásár:* Szabadhidvég, Zala-szentbalázs. — *Kirakodóvásár:* Ozd.

Kedd, június hó 20-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Nagyvázsöny. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Kadarkut. — *Marha- és kirakodóvásár:* Óriszentpéter. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Borsódnádasd.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.